

**VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE**

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U UPRAVNOJ OBLASTI MINISTARSTVA PRAVDE, SA
OCJENOM STANJA I RADA MINISTARSTVA I ORGANA U SASTAVU ZA 2015. GODINU**

Podgorica, mart.2016. godine

SADRŽAJ:

Rezime	3
Ocjena stanja	6
Predlog mjera	7
Uvod	9
Realizacija programa rada Vlade	9-12
Mišljenja na propise i nadzor nad pravosudnom upravom	12
Postupanje po zahtjevima lica lišenih slobode	13
Međunarodna saradnja i evropske integracije	14
EU integracije	14
Projekti i Istrument za pretprijetupnu pomoć (IPA)	16
Kadrovski, finansijski, IKT i poslovi javnih nabavki	18
Kabinet ministra	19
Izveštaj Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija	24
Statistika o prijemu i otpustu	24
Smještajni kapaciteti	28
Radno angažovanje osuđenih lica	28
Zdravstvena zaštita	29
Tretman	29
Saradnja sa kancelarijom zaštitnika ljudskih prava	36
Saradnja sa NVO sektorom	37-39
Izveštaj Uprave za antikorupcijsku inicijativu	40-42

REZIME

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godinu, na osnovu člana 62 Zakona o državnoj upravi (»Sl. list RCG«, br.38/03 i »Sl. list CG«, br. 22/08 i 42/11) i člana 52a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (»Sl. list CG«, br. 5/12, 25/12, 44/12), Ministarstvo pravde pripremiло je Izvještaj o radu i stanju u upravnoj oblasti Ministarstva pravde, sa ocjenom stanja i rada ministarstva i organa u sastavu: Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Uprave za antikorupcijsku inicijativu za 2015. godinu.

U tematskom dijelu tokom 2015. godine, u skladu sa Programom Vlade Crne Gore za 2015. godinu, pripremljena su četiri dokumenta i to: Analiza za potrebe racionalizacije pravosudne mreže; Analiza efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja; Analiza postojećih administrativnih kapaciteta u pogledu vršenja nadzora nad radom notara; Informacija o sprovođenju instrumenata za pretpristupnu pomoć (IPA) u oblasti pravosuđa.

Pored materijala koji su bili predviđeni Programom rada Vlade za 2015. godinu, Ministarstvo pravde je izradilo ili učestvovalo u izradi i sljedećih dokumenata: Plan praćenja implementacije Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku za period septembar 2015 – septembar 2017. godine, koji je Vlada Crne Gore donijela na sjednici od 1. oktobra 2015. godine; Strategija suzbijanja nasilnog ekstremizma 2016-2018 koju je Vlada Crne Gore donijela na sjednici od 10. decembra 2015. godine; Predlog za davanje saglasnosti Vlade za zaključenje poravnania pred Evropskim sudom za ljudska prava u postupku po predstavci u predmetu Pančevski protiv Crne Gore.

U normativnom dijelu tokom 2015. godine, u cilju realizacije obaveza definisanih Programom rada Vlade za 2015. godinu, Ministarstvo pravde, kao resorno ministarstvo predložilo je sljedeće zakone. a Vlada utvrdila: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, Predlog zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjere bezbjednosti, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, Predlog zakona o arbitraži, Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitu, Predlog zakona o upravnom sporu, Predlog zakona o sudskim vještacima, Predlog zakona o pripravnici u sudstvu i Državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitu, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Predlog zakona o tumačima.

Van Programa rada Vlade Ministarstvo pravde pripremiло je i predloge sljedećih zakona: Predlog zakona o izmjeni Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i Predlog zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

U cilju implementacije zakona iz nadležnosti Ministarstva pravde, donijet je niz podzakonskih akata i to: Uredba o načinu prodaje privremeno oduzete nepokretne imovine stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno pribavljene krivičnim djelom; Uredba o načinu davanja u zakup privremeno oduzete imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno pribavljene krivičnim djelom; Uputstvo o radu Registra zaloga; Predlog uredbe o tarifi javnih izvršitelja; Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja službenih legitimacija sudija i predsjednika sudova; Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja službenih legitimacija državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava; Pravilnik o obrascu službene legitimacije i izgledu službene uniforme službenika obezbjeđenja sudova; Pravilnik o obrascu službene legitimacije i izgledu

službene uniforme službenika obezbjeđenja državnih tužilaštava; Pravilnik o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja sudija i državnih službenika i namještenika u sudu; Pravilnik o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja državnih tužilaca i državnih službenika i namještenika u državnom tužilaštvu; Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva; Predlog odluke o izmjeni Odluke o obrazovanju Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije reforme pravosuđa 2014–2018. godine; Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog državnog tužilaštva; Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Privrednog suda Crne Gore; Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Upravnog suda Crne Gore; Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Osnovnog suda u Nikšiću; Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog suda Crne Gore; Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva Pravilnik o bližem načinu izvršenja kazne zatvora, koja se izvršava u prostorijama u kojima osudjeni stanuje; Pravilnik o obrascu službene legitimacije ovlašćenog službenog lica Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija; Pravilnik o obrascu službene legitimacije službenika Direkcije za uslovnu slobodu; Pravilnik o bližem načinu izvršenja uslovne osude, uslovne osude sa zaštitnim nadzorom, kazne rada u javnom interesu i uslovnog otpusta; Pravilnik o legitimaciji lobiste; Pravilnik o obrascu i načinu vođenja registra lobista; Pravilnik o obrascu i sadržaju izvještaja lobista; Pravilnik o obrascu i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja; Pravilnik o polaganju ispita za poslove lobiranja; Pravilnik o načinu vođenja evidencije o kršenju zakona; Pravilnik o načinu vođenja registra prijave zviždača i zahtjeva za zaštitu zviždača; Pravilnik o službenoj legitimaciji; Pravilnik o sponzorstvima i donacijama; Pravilnik o bližem načinu postupanju po prijavi zviždača; Pravilnik o načinu raspolaganja poklonima javnih funkcionera; Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra prihoda i imovine.

U 2015. godini ovlašćena službena lica Ministarstva pravde postupili su po 218 predstavki, na rad sudova, notara i javnih izvršitelja, i izvršili ukupno 118 nadzora kod 95 subjekata i to u: 19 sudova (15 osnovnih sudova, dva viša suda, Privredni sud Crne Gore, Upravni sud Crne Gore i Apelacioni sud Crne Gore); 13 osnovnih državnih tužilaštava i dva viša državna tužilaštva; 9 područnih organa za prekršaje; Centru za posredovanje; 18 notarskih kancelarija; 52 nadzora u 29 kancelarija javnih izvršitelja; Izvršili komisijski prijem 9 novih kancelarija javnih izvršitelja. U 2015. godini ovlašćena službena lica Ministarstva pravde podnijela su 9 predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv javnih izvršitelja i organizovala 3 savjetovanja za obuku javnih izvršitelja. U oblasti izvršenja krivičnih sankcija, u 2015. godini, Ministarstvo pravde je postupilo po 204 molbe za pomilovanje osuđenih lica; postupak po molbama za pomilovanje obustavljen je od strane Ministarstva pravde u 21. slučaju i donijeto 18 rješenja o odbacivanju molbe za pomilovanja. Predsjednik Crne Gore donio je ukupno 130 Odluka o pomilovanju, od čega 11 pozitivnih (2 odluke gdje se izričena kazna zatvora zamjenjuje novčanom kaznom, 4 odluke gdje se izrečena kazna zatvora zamjenjuje novčanom kaznom i 5 odluka kojim je došlo do djelimičnog oslobođenja od izvršenja kazne zatvora) i 119 negativnih odluka.

U pogledu zahtjeva za neosnovano lišenje slobode u 2015. godini Ministarstvo pravde razmatralo je 230 zahtjeva za naknadu štete, od kojih je 88 već pokrenulo parnicu pred nadležnim sudom, dok je u 66 predmeta ponuđeno potpisivanje potpunih sporazuma, od kojih je 11 potpisano. Takođe, u domenu nadležnosti ovog ministarstva odlučeno je po 179 molbi za uslovni otpust, od čega je donijeto 81 pozitivno rješenje, a 98 negativnih rješenja i 62 molbe za prekid izvršenja krivičnih sankcija. Postupljeno je po 30 zahtjeva radi rehabilitacije osude, i od toga je 8 negativnih odluka a 22. odluke su pozitivne. U odnosu na primjenu instituta uslovne slobode i kazne rada u javnom interesu Ministarstvo pravde je zaključilo 205 individualnih ugovora o realizaciji kazne rada u javnom interesu na teritoriji Crne Gore. Takođe, sklopljeno je 13 sporazuma o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde i opština na teritoriji Crne Gore kao, sporazum o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde i 51. pravnog lica na teritoriji Crne Gore kao i sporazum o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde, Ministarstva prosvjete i Ministarstva zdravlja u cilju realizacije kazne rada u javnom interesu. Tokom 2015. godine formirano je 1158 predmeta međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima, a postupano je i u 509 predmeta iz ranijih godina. U radu je bilo 1701 predmeta međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima formiranih u 2015. godini. Po strukturi bilo je 122 predmeta izručenja, odnosno upućeno je 58 molbi za izručenje stranim državama (aktivne), a primljene su 64 molbe stranih država za izručenje 62 lica (pasivna). Tokom 2015. godine, u saradnji sa drugim institucijama korisnicama, realizovane su i pripremne aktivnosti za IPA 2014 projekte „Podrška implementaciji Akcionih planova za poglavlja 23 i 24“ i „Podrška politici antidiskriminacije i jednakosti polova“. Akcioni planovi za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, koje je u nadležnosti Ministarstva pravde i za poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, koje je u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, a u kojem je Ministarstvo pravde zaduženo za podoblast Pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima, revidirani su i adaptirani 19. februara 2015. godine.

Za izvještajni period januar-jun 2015. godine, iz Akcionog plana za poglavlje 23, ukupno su za realizaciju dospjele 297 mjera odnosno, od kojih je realizovano ili se u kontinuitetu realizuje 229 odnosno (77%), 41 djelimično realizovano (14%), dok 27 mjera nije realizovano (9%). Za drugi izvještajni period jul-decembar 2015. godine, iz Akcionog plana za poglavlje 23, ukupno je dospjelo za realizaciju 409 mjera, od kojih je realizovano ili se realizuju u kontinuitetu 342 (84%), 33 su djelimično realizovano (8%), dok 34 mjere nisu realizovane (8%). U poglavlju 24 Ministarstvo pravde blagovremeno realizuje obaveze u podoblasti Pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima, tako da je na kraju 2015. godine, od ukupno 16 dospjelih mjera, 6 bilo potpuno realizovano, 2 djelimično, a 8 se realizuju u kontinuitetu. Takođe, potpisani su: Memorandum o saradnji na projektu „Monitoring reforme pravosuđa“ između Ministarstva pravde, NVO Akcije za ljudska prava i NVO Centar za monitoring i istraživanje CeMI, jun 2015; Memorandum o saradnji između Ministarstva pravde Crne Gore – Uprave za antikorupcijsku inicijativu i Nacionalne agencije za antikorupciju Republike Italije, jul 2015; Memorandum o razumijevanju između Ministarstva pravde Crne Gore i Ministarstva pravde Republike Slovenije, oktobar 2015 i Zajednička deklaracija o namjeri saradnje u vezi sa programom rada za period 2015-2017. godine

između Ministarstva pravde Crne Gore i Saveznog ministarstva pravde i zaštite potrošača Savezne Republike Njemačke, novembar 2015.

U 2015. godini, uslovno je otpušteno ukupno 619 lica. Prema propisima starog Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Komisija Ministarstva pravde za uslovni otpust donijela je rješenja o uslovnom otpustu za 81 lice, a direktor ZIKS-a za 348 lica od čega: od 00 - 15 dana = 162 lica ; od 15 - 30 dana = 98 lica; od 1 - 2 mjeseca = 45 lica; od 2 - 3 mjeseca = 16 lica; od 3 - 4 mjeseca = 8 lica ; od 4 - 5 mjeseci = 15 lica ; od 5 - 6 mjeseci = 4 lica. Prema novom Zakonu o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, koji je stupio na snagu 18.07.2015. godine, rješenja o uslovnom otpustu donose Vijeća sudova koji su donijeli prvostepenu presudu. Od stupanja na snagu novog Zakona, sudovi su donijeli rješenja o uslovnom otpustu za ukupno 191 lice. Takođe, Uprava Zavoda i Ministarstvo pravde su i u 2015. godini, nastavili saradnju sa velikim brojem nevladinih organizacija, sa kojima su imali potpisane memorandume o saradnji i to: Građanska alijansa, Akcija za ljudska prava, JUVENTAS, Centar za antidiskriminaciju EKVISTA, Centar za građansko obrazovanje, Sigurna ženska kuća, Beogradski centar za ljudska prava, Letonski centar za ljudska prava, „4 Life“, Preporod I Inicijativa mladih za ljudska prava, dok je kao i u proteklom periodu, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija imao veoma dobru saradnju sa svim crkvama i vjerskim zajednicama u Crnoj Gori. UAI (Uprava za antikorupcijsku inicijativu) je u decembru izradila Izvještaj o stepenu realizacije nerealizovanih i djelimično realizovanih mjera i aktivnosti iz Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2010-2014), koji je Vlada CG usvojila u januaru 2016. godine. Takođe UAI je tokom 2015, primila ukupno 46 prijava, koje je proslijedila drugim nadležnim organima na dalje postupanje. Najviše prijava odnosilo je na oblast državne uprave (14), pravosuđe i privatni sektor. Prijavama su obuhvaćene i oblasti prometa nekretnina, lokalne samouprave i zdravstva.

U saradnji sa TAIEX expertima UAI je pripremila nacрте pet podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o lobiranju i to: Pravilnik o legitimaciji lobiste, Pravilnik o obrascu i načinu vođenja registra lobista, Pravilnik o obrascu i sadržaju izvještaja lobista, Pravilnik o obrascu i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja i Pravilnik o polaganju ispita za poslove lobiranja. Takođe, pripremila je i nacрте sedam podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o sprječavanju korupcije i to: Pravilnik o načinu vođenja evidencije o kršenju zakona, Pravilnik o načinu vođenja registra prijava zviždača i zahtjeva za zaštitu zviždača, Pravilnik o službenoj legitimaciji, Pravilnik o sponzorstvima i donacijama, Pravilnik o bližem načinu postupanju po prijavi zviždača, Pravilnik o načinu raspolaganja poklonima javnih funkcionera i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra prihoda i imovine.

OCJENA STANJA

Ministarstvo pravde je u dijelu ispunjavanja obaveza definisanih Programom rada Vlade obezbijedilo relativno visok stepen ispunjenosti. Program rada Ministarstva za 2015. godinu realizovan je 88,2 %. Razlozi zbog kojih nije u potpunosti realizovan Program rada Vlade za 2015. godinu u normativnom dijelu proizilaze iz kompleksnosti materije zakona kao i

očekivanja mišljenja i ekspertske podrške EU u izmjenama i pripremi zakona iz evropske agende.

U toku 2015. godine završene su sve neophodne aktivnosti na obezbjeđivanju neophodnih pretpostavki za punu primjenu novog antikorupcijskog zakonodavnog okvira sa posebnim akcentom na početak rada Agencije za sprječavanje korupcije.

U procesu evropskih integracija može se zaključiti da je postignut zadovoljavajući nivo realizacije obaveza u Poglavlju 23 koje u najvećem dijelu obuhvata nadležnosti Ministarstva pravde kao što su nezavisnost pravosuđa, ljudska prava, antikorupcijska politika i drugo. I pored brojnih obaveza i evidentnog nedostatka administrativnih kapaciteta, tokom 2015. godine za period januar-jun realizovano ili se u kontinuitetu realizovalo 77% mjera, djelimično je realizovano 14% mjera, a nerealizovano 9 % mjera, dok je za period jun-decembar realizovano ili se u kontinuitetu realizuje 84 % mjera, djelimično je realizovano 8 %, a nerealizovanih 8 % mjera predviđenih Akcionim planom za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava,. U poglavlju 24 Ministarstvo pravde blagovremeno realizuje sve obaveze iz oblasti Pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima.

Pored brojnih aktivnost tokom 2015. godine i onih koje se planiraju u narednom periodu, cijenimo da je rad Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija bio u najboljoj mjeri organizovan u skladu sa prioritetnim ciljevima, a koji se odnose na poštovanje uslova za smještaj zatvorenika, kroz izgradnju, adaptacije i rekonstrukcije postojećih objekata, obezbjeđenje boljih uslova rad zaposlenih službenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija

Pored brojnih aktivnost tokom 2015. godine i onih koje se planiraju u narednom periodu, cijenimo da je rad Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija bio u najboljoj mjeri organizovan u skladu sa prioritetnim ciljevima, a koji se odnose na poštovanje uslova za smještaj zatvorenika, kroz izgradnju, adaptacije i rekonstrukcije postojećih objekata, obezbjeđenje boljih uslova rad zaposlenih službenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, kao i niz sprovedenih obuka za službenike obezbjeđenja kroz Centar za obrazovanje kadrova, TAIX misije i nevladine organizacije.

Evidentna teškoća, već dugi niz godina, je činjenica nemogućnosti obezbjeđivanja stručnih kadrova na najodgovornijim poslovima u Sektoru obezbjeđenja, kao i nedostatak dovoljnog broja zaposlenih u skladu sa evropskim standardima, a samim tim i potrebu uspostavljanja kvalitetnog sistema bezbjednosti u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, što zahtjeva i cjelokupu zaštitu prava i sloboda zatvorenika.

PREDLOG MJERA

Ministarstvo pravde nastaviće intezivno da radi na daljem unaprijeđenju normativnog okvira i implementaciji zakona u oblasti pravosuđa sa ciljem potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU i obezbjeđivanja njihove primjene. S tim u vezi jačaće administrativne kapacitete u Direktoratu za pravosuđe.

U dijelu izvršenja krivičnih sankcija, u normativnom dijelu, u narednom periodu nužno je preduzeti neophodne aktivnosti na implementaciji novih zakonskih rješenja, nastaviti sa realizacijom programa kontinuirane edukacije, za službenike obezbjeđenja i službenike koji

postupaju po predmetima izvršenja krivičnih sankcija, unapređenju zdravstvene zaštite u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, izrade programa tretmana za rehabilitaciju i resocijalizaciju zatvorenika, kao i realizaciju predloga mjera koje proizilaze iz Projekata Savjeta Evrope i Nevladinih organizacija na polju primjene standarda SE i UN u praksi sa posebnim aspektom zaštite prava i sloboda zatvorenika s jedne strane i potrebu kvalitetnog sistema bezbjednosti s druge strane, uz pojačanu kontrolu od strane ovlašćenog službenika u okviru svojih nadležnosti, propisanih Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčanih kazni i mjera bezbjednosti. Takođe u narednom periodu uz podršku bilateralnog projekta sa Kraljevinom Holandijom jačaće primjena alternativnih sankcija, što će doprinijeti smanjenju zatvorske populacije i smanjenju finansijskih troškova.

U oblasti međunarodne pravne pomoći Ministarstvo će u narednom periodu nastaviti sa realizacijom programa kontinuirane edukacije, za sudije i tužioce, kao i stručne saradnike u pravosuđu i službenike u ministarstvima nadležnim za postupanje po predmetima međunarodne pravne pomoći.

Ministarstvo pravde unaprijediće saradnju sa međunarodnim sudovima, posebno Sudom pravde EU u Luksemburgu

UVOD

U skladu sa obavezom utvrđenom odredbom člana 62 Zakona o državnoj upravi (»Sl. list RCG«, br.38/03 i »Sl. list CG«, br. 22/08 i 42/11) i člana 52a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (»Sl. list CG«, br. 5/12, 25/12, 44/12) Ministarstvo pravde je pripremilo Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva pravde, u kojem su sadržane aktivnosti definisane Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godinu i Programom rada Ministarstva pravde za 2015.godinu, kao i ostale aktivnosti u okviru djelokruga rada ovog ministarstva.

Pored aktivnosti ovog ministarstva, izvještaj sadrži i izvještaje o radu za 2015.godinu, organa u sastavu ministarstva, i to: Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

REALIZACIJA PROGRAMA RADA VLADE

Tematski dio

U odnosu na obaveze koje su bile predviđene Programom rada Vlade za 2015. godinu Ministarstvo pravde je izradilo sljedeće analitičke materijale, odnosno koordiniralo pripremom istih:

- Analiza za potrebe racionalizacije pravosudne mreže;
- Analiza efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja;
- Analiza postojećih administrativnih kapaciteta u pogledu vršenja nadzora nad radom notara;
- Informacija o sprovođenju Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) u oblasti pravosuđa pripremljena je sa ciljem da pruži prikaz aktivnosti koje se ostvaruju kroz projekte finansirane od strane Evropske Unije. Predstavlja nastavak Informacije o sprovođenju IPA programa u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova koju je usvojila Vlada Crne Gore 25. septembra 2014. godine. Kao i prethodna, Informacija sadrži prikaz napretka u procesu sprovođenja nacionalnih strateških prioriteta u Poglavlju 23 uz korišćenje ovog instrumenta podrške. Informaciju o sprovođenju Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) u oblasti pravosuđa usvojila je Vlada Crne Gore 1. oktobra 2015. godine.

Pored materijala koji su bili predviđeni Programom rada Vlade za 2015. godinu, Ministarstvo pravde je izradilo ili učestvovalo u izradi i sljedećih dokumenata:

- Plan praćenja implementacije Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku za period septembar 2015 – septembar 2017. Godine , koji je Vlada Crne Gore donijela na sjednici od 1. oktobra 2015. godine.
- Strategija suzbijanja nasilnog ekstremizma 2016-2018 koju je Vlada Crne Gore donijela na sjednici od 10. decembra 2015. godine.

- Predlog za davanje saglasnosti Vlade za zaključenje poravnania pred Evropskim sudom za ljudska prava u postupku po predstavci u predmetu Pančevski protiv Crne

Normativni dio

U cilju realizacije obaveza definisanih Programom rada Vlade za 2015. godinu, Ministarstvo pravde, kao resorno ministarstvo predložilo je sljedeće zakone:

- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku**

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku Skupština Crne Gore usvojila je na sjednici od 26. juna 2015. godine. Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku uveo je brojne izmjene i dopune koje uključuju: definisanje početka krivičnog postupka i ograničenja određenih prava usljed vođenja krivičnog postupka; unaprijeđenje odredaba o obaveznoj odbrani; dopunu mehanizama zaštite lica koja prijavljuju korupciju u slučajevima kada se saslušavaju kao svjedoci u krivičnom postupku; unaprijeđenje odredaba o mjerama tajnog nadzora, koje uključuju proširenje kataloga krivičnih djela za koja se mogu odrediti, krug lica na koje se mjere tajnog nadzora mogu primijeniti, organe koji ih mogu odrediti i vrijeme njihovog trajanja; unaprijeđenje odredaba o pritvoru; izmjenu odredbe o dostavljanju podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju i uvođenje odredbe o dostavljanju podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama; propisivanje mogućnosti da Uprava carina sasluša osumnjičenog u fazi izviđaja; produženje vremena zadržavanja okrivljenog od strane policije i državnog tužioca; propisivanje prava na pritužbu na rješenje o odbacivanju krivične prijave; unaprijeđenje odredaba o kontroli optužnice; proširen je krug krivičnih djela za koje se može predložiti tj. zaključiti sporazum o priznanju krivice; unaprijeđenje odredaba kojima se uređuje postupak po žalbi i to dopunom odredaba o bitnim povredama krivičnog postupka kao jednog od osnova zbog kojih se presuda može pobijati, jačanja samog postupanja po žalbi i donošenja odluka drugostepenog organa; kao i unaprijeđenje odredaba o predlogu za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti;

- **Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću**

Predlog zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću Skupština Crne Gore usvojila je na sjednici od 23. septembra 2015. godine. Ovim zakonom uređuju se uslovi za oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, postupak oduzimanja i druga pitanja od značaja za oduzimanje te imovinske koristi, kao i upravljanje oduzetom imovinskom koristi stečenom kriminalnom djelatnošću i oduzetom imovinskom koristi pribavljenom krivičnim djelom, predmetima krivičnog djela i predmetima privremeno oduzetim u krivičnom i prekršajnom postupku i imovinom datom na ime jemstva;

- **Predlog zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjere bezbjednosti** koji je Skupština Crne Gore usvojila na sjednici od 18. jula .2015. godine.

- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupka;**
- **Predlog zakona o arbitraži;**

- Predlog zakona o Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu;
- Predlog zakona o upravnom sporu;
- Predlog zakona o sudskim vještacima;
- Predlog zakona o pripravnicima u sudstvu i Državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitu;
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima;
- Predlog zakona o tumačima

Van Programa rada Vlade pripremljeni su i predlozi sljedećih zakona:

- Predlog zakona o izmjeni Zakona o Sudskom savjetu i sudijama;
- Predlog zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore Skupština Crne Gore usvojila je na sjednici od 18. marta 2015. godine. Zakon je u potpunosti usaglašen sa Rezolucijom Ujedinjenih nacija 2178(2014) o stranim borcima/plaćenicima, koju je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija usvojio na 7272. zasijedanju, od 24. septembra 2014. godine.

U 2015. godini donijeti su sljedeći podzakonski akti:

- Uredba o načinu prodaje privremeno oduzete nepokretne imovine stečene kriminalnom djelatnošću odnosno pribavljene krivičnim djelom;
- Uredba o načinu davanja u zakup privremeno oduzete imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću odnosno pribavljene krivičnim djelom;
- Uputstvo o radu Registra zaloga;
- Predlog uredbe o tarifi javnih izvršitelja;
- Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja službenih legitimacija sudija i predsjednika sudova;
- Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja službenih legitimacija državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava;
- Pravilnik o obrascu službene legitimacije i izgledu službene uniforme službenika obezbjeđenja sudova;
- Pravilnik o obrascu službene legitimacije i izgledu službene uniforme službenika obezbjeđenja državnih tužilaštava;
- Pravilnik o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja sudija i državnih službenika i namještenika u sudu;
- Pravilnik o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja državnih tužilaca i državnih službenika i namještenika u državnom tužilaštvu;
- Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva;
- Predlog odluke o izmjeni Odluke o obrazovanju Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije reforme pravosuđa 2014–2018. godine;
- Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog državnog tužilaštva;
- Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Privrednog suda Crne Gore;

- Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Upravnog suda Crne Gore;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Osnovnog suda u Nikšiću;
- Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog suda Crne Gore;
- Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva.
- Pravilnik o bližem načinu izvršenja kazne zatvora, koja se izvršava u prostorijama u kojima osudjeni stanuje.;
- Pravilnik o obrascu službene legitimacije ovlašćenog službenog lica Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija;
- Pravilnik o obrascu službene legitimacije službenika Direkcije za uslovnu slobodu;
- Pravilnik o bližem načinu izvršenja uslovne osude, uslovne osude sa zaštitnim nadzorom, kazne rada u javnom interesu i uslovnog otpusta;
- Pravilnik o legitimaciji lobiste;
- Pravilnik o obrascu i načinu vođenja registra lobista;
- Pravilnik o obrascu i sadržaju izvjestaja lobista, Pravilnik o obrascu i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja;
- Pravilnik o polaganju ispita za poslove lobiranja;
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije o kršenju zakona, Pravilnik o načinu vođenja registra prijava zviždača i zahtjeva za zaštitu zviždača;
- Pravilnik o službenoj legitimaciji;
- Pravilnik o sponzorstvima i donacijama;
- Pravilnik o bližem načinu postupanju po prijavi zviždača, Pravilnik o načinu raspolaganja poklonima javnih funkcionera;
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra prihoda i imovine.

MIŠLJENJA NA PROPISE I NADZOR NAD PRAVOSUDNOM UPRAVOM

U toku 2015. godine Ministarstvo pravde je, saglasno Poslovniku Vlade, pripremiilo mišljenja na odredbe 70 propisa kojima se uređuje postupak pred sudovima, sankcije i prekršajni postupak, od čega: 48 Predloga zakona i 4 Nacrta zakona, kao i na 15 Predloga uredbi i 3 Nacrta uredbi, kao i 6 mišljenja na inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti. Takođe, pripremljena su mišljenja u odnosu na sljedeće predloge zakona, čiji su predlagači bili poslanici: Predlog mišljenja na Predlog zakona o izmjeni Zakona o Državnom tužilaštvu, Predlog mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Predlog mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o advokaturi, Predlog mišljenja na Predlog zakona o prestanku važenja Zakona o javnim izvršiteljima, Predlog mišljenja na Amandman na Predlog zakona o izmjeni Zakona o Državnom tužilaštvu.

U 2015. godini pravosudni inspektori Ministarstva pravde postupili su po 218 predstavki, na rad sudova, notara i javnih izvršitelja, i izvršili ukupno 118 nadzora kod 95 subjekata i to u:

- 19 sudova (15 Osnovnih sudova, dva viša suda, Privredni sud Crne Gore, Upravni sud Crne Gore i Apelacioni sud Crne Gore);

- 13 osnovnih državnih tužilaštava i dva viša državna tužilaštva;
 - 9 područnih organa za prekršaje;
 - Centru za posredovanje;
 - 18 notarskih kancelarija;
 - 52 nadzora u 29 kancelarija javnih izvršitelja;
 - Izvršili komisijski prijem 9 novih kancelarija javnih izvršitelja;
- U 2015. godini pravosudni inspektori Ministarstva pravde podnijeli su 9 predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv javnih izvršitelja i organizovali 3 savjetovanja za obuku javnih izvršitelja.

POSTUPANJE PO ZAHTJEVIMA LICA LIŠENIH SLOBODE

U oblasti izvršenja krivičnih sankcija, u 2015. godini, Ministarstvo pravde je postupilo po 204 molbe za pomilovanje osuđenih lica. Nakon ocjene navoda iz molbi i dostavljenih spisa predmeta, postupak po molbama za pomilovanje obustavljen je od strane Ministarstva pravde u 21 slučaj i donijeto 18 rješenja o odbacivanju molbe za pomilovanja. Predsjednik Crne Gore donio je ukupno 130 Odluka o pomilovanju, od čega 11 pozitivnih (2. odluke gdje se izričena kazna zatvora zamjenjuje novčanom kaznom, 4 odluke gdje se izrečena kazna zatvora zamjenjuje novčanom kaznom i 5 odluka kojim je došlo do djelimičnog oslobođenja od izvršenja kazne zatvora) i 119 negativnih odluka.

U pogledu zahtjeva za neosnovano lišenje slobode u 2015. godini Ministarstvo pravde razmatralo je 230 zahtjeva za naknadu štete, od kojih je 88 već pokrenulo parnicu pred nadležnim sudom, dok je u 66 predmeta ponudjeno potpisivanje potpunih sporazuma, od kojih je 11 potpisano i ukupno je isplaćeno 21.170,00.

Takođe u domenu nadležnosti ovog ministarstva odlučeno je po 179 molbi za uslovni otpust od čega je donijeto 81. pozitivno rješenje a 98 negativnih rješenja, i 62. molbe za prekid izvršenja krivičnih sankcija. Ukupno 10 upravnih akata kojim je rješavano po molbi osuđenih lica o prekidu kazne rada u javnom interesu, od kojih su 3 riješene u korist osuđenih lica a 7 je odbijeno kao neosnovano.

S obzirom na primjenu instituta uslovne slobode i kazne rada u javnom interesu potrebno je istaći da je ovo ministarstvo zaključilo 205 individualnih ugovora o realizaciji kazne rada u javnom interesu na teritoriji Crne Gore. Sklopljeno je 13 sporazuma o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde i opština na teritoriji Crne Gore; Sklopljen je sporazum o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde i 51. pravnog lica na teritoriji Crne Gore u cilju realizacije kazne rada u javnom interesu; sklopljeni su sporazumi o poslovnoj saradnji između Ministarstva pravde, Ministarstva prosvjete i Ministarstva zdravlja u cilju realizacije kazne rada u javnom interesu, izvršeno je 45 kontrola rada kazne rada u javnom interesu, obavljena su 63 razgovora sa osuđenim licima u predmetima uslovnih osuda, i poslata 63 izvještaja sudovima po tim predmetima.

Kaznene i prekršajna evidencije

Unijeto podataka iz pravosnažnih presuda u Registar kaznene evidencije: oko **7200**; Unijeto podataka iz pravosnažnih rješenja o rehabilitaciji: **2074**; Izdato uvjerenja iz Registra kaznene evidencije: **13.983**; Izdato uvjerenja iz Registra prekršajne evidencije: oko **4200**; Postupljeno je po **30 zahtjeva radi rehabilitacije osude**, od toga je **osam negativnih odluka** a **22. odluke su pozitivne**.

MEĐUNARODNA SARADNJA I EVROPSKE INTEGRACIJE

Međunarodna pravna saradnja

Bilateralna saradnja

Održana je treća redovna pregovora između crnogorskih i kosovskih predstavnika na kojoj su parafirana dva ugovora: Ugovor između Crne Gore i Republike Kosova o uzajamnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i Ugovor između Crne Gore i Republike Kosova o izručenju.

EU INTEGRACIJE

Akcioni planovi za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, koje je u nadležnosti Ministarstva pravde i za poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, koje je u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, a u kojem je Ministarstvo pravde zaduženo za podoblast Pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima, revidirani su i adaptirani 19. februara 2015. godine.

Za izvještajni period januar-jun 2015. godine, iz Akcionog plana za poglavlje 23, ukupno su za realizaciju dospjele 297 mjera odnosno, od kojih je realizovano ili se u kontinuitetu realizuje 229 odnosno (77%), 41 djelimično realizovano (14%), dok 27 mjera nije realizovano (9%). Za drugi izvještajni period jul-decembar 2015. godine, iz Akcionog plana za poglavlje 23, ukupno je dospjelo za realizaciju 409 mjera, od kojih je realizovano ili se realizuju u kontinuitetu 342 (84%), 33 su djelimično realizovano (8%), dok 34 mjere nisu realizovane (8%). U poglavlju 24 Ministarstvo pravde blagovremeno realizuje obaveze u podoblasti Pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima, tako da je na kraju 2015. godine, od ukupno 16 dospjelih mjera, 6 bilo potpuno realizovano, 2 djelimično, a 8 se realizuju u kontinuitetu.

Međunarodna pravna pomoć u građanskim stvarima

Tokom 2015. godine formirano je 1158 predmeta međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima, a postupano je i u 509 predmeta iz ranijih godina. Novoprimljeni predmeti u 2015. odnose se na sljedeće države (Kosovo-228, Hrvatska 232, Italija 103, Bosna i Hercegovina 86, Srbija 73, SAD 65, Njemačka 64, Ruska Federacija 53, Slovenija 35, Austrija 25, Makedonija 13, Švedska 18, Švajcarska 17, Australija 15, Francuska 12, Kanada 11, Vel. Britanija 16, Holandija 12, Albanija 12, Grčka 8, Španija 8, Slovačka 6, Irska 5, po 4

Danska, Mađarska, Kipar, Ukrajina 3 i Luksemburg 2 i ostale zemlje 24. Aktivnih predmeta- (domaće zamolnice) bilo je 557 i pasivnih (strane zamolnice) 601. Po vrsti, predmeta uručenja bilo je 947 (od toga 387 aktivnih i 560 pasivnih). Dostava dokumentacije/podataka 83 (od toga aktivnih 61, pasivnih 22), nasljedničke izjave 71 (aktivnih 68, pasivnih 3), saslušanje 17 (aktivnih 11 i 6 pasivnih), obavještenje o propisima 29 (od toga 23 zahtjev dom.prav.org. i pasivnih 6), vještačenje 2 (1 aktivan i 1 pasivan), priznanje presude 3 (1 aktivni 2 pasivna). Ostala međunarodna pravna pomoć 6 predmeta, (3 aktivna i 3 pasivna). Ovjera dokumenata za upotrebu u inostranstvu na osnovu Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava obavljena je po 309 zahtjeva, a 217 dokumenata je ovjereno takozvanom punom ovjerom.

Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima

Tokom tekuće godine bilo je u radu 1701 predmeta međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima formiranih u 2015. godini. Po strukturi bilo je 122 predmeta izručenja, odnosno upućeno je 58 molbi za izručenje stranim državama (aktivne), i primljene su 64 molbe stranih država za izručenje 62 lica (pasivna). Molbe su upućene SR Njemačkoj 15, Srbiji 13, Španiji 4, po 3 molbe Bosni i Hercegovini, Hrvatsko i Švedskoj, po 2 molbe Mađarskoj, Francuskoj i Švajcarskoj, i po jedna molba Austriji, Sloveniji, Kosovu, Bugarskoj, Grčkoj, Poljskoj, Ruskoj Federaciji, Danskoj i SAD. U istom periodu primljeno je 15 molbi za izručenje od Srbije, 8 SR Njemačke, 5 Hrvatske, 5 Ruske Federacije, 4 Francuske, po 3 Kosova, Mađarske i Švajcarske, po 2 zahtjeva Bosne i Hercegovine, Slovenije, Austrije i Belgije, i po 1 zahtjev Albanije, Italije, Makedonije, Grčke, Turske, Slovačke, Luksemburga i Ukrajine. Postupano je i po 5 zahtjeva za davanje naknadne saglasnosti da se protiv izručenih lica može voditi krivični postupak. Primljena je i obrađena 31 molba za transfer osuđenih lica, od čega 25 molbi za transfer osuđenih u Crnu Goru. (14 molbi iz Srbije, 5 iz Švedske, 2. iz Danske, i po 1. iz Slovačke, SR Njemačke, Mađarske i Italije) Postupljeno je po 6 molbi osuđenih lica za transfer iz Crne Gore u stranu državu (4 molbe za transfer u Srbiju, i po 1 za transfer u Hrvatsku, odnosno na Kosovo). U radu je bilo 47 predmeta po zamolnicama za priznanje i izvršenje strane sudske odluke, i to 26 aktivnih (16 prema Srbiji, 6 Bosni i Hercegovini, 3 Kosovu i 5 Albaniji. 1 Bosni i Hercegovini i Makedoniji 142 predmeta ustupanja krivičnog gonjenja, 197 zamolnica za uručenje pismena, 370 zamolnica za dostavljanje izvoda iz kaznene evidencije, 17 predmeta u kojima je traženo vještačenje. Direkcija za međunarodnu pravnu pomoć i evropske integracije postupala je i po odredbama Zakonika o krivičnom postupku, u postupku po zahtjevu za davanje saglasnosti za raspisivanje međunarodne potjernice, pa je u 2015.godini postupljeno po 127 takvih zahtjeva. Pored postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći formiranim u 2015. godini, (ukupno 2859 predmeta) postupano je i u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i krivičnim stvarima iz ranijih godina, sveukupno 5867 postupanja.

PROJEKTI

I INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ (IPA)

Tokom 2015. godine, Ministarstvo pravde je kao vodeća institucija IPA Sektorske radne grupe „Pravda, unutrašnji poslovi i temeljna prava“ koordiniralo izradom IPA 2014 programa, u saradnji sa: Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, Ministarstvom finansija, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, Vrhovnim sudom Crne Gore, Vrhovnim državnim tužilaštvom, Upravom za antikorupcijsku inicijativu, Zavodom za izvršenje krivičnih sankcija, Upravom policije, Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Upravom carina i Centrom za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Ustavnog suda.

Pored ustaljenog godišnjeg programiranja IPA projekata, značajan dio aktivnosti Ministarstva pravde odnosi se na koordinaciju izrade strateških dokumenata za IPA. Tokom 2015. godine, Radna grupa za IPA Sektor „Vladavina prava i temeljna prava“ konitunuirano je radila na unapređivanju i ažuriranju IPA Sektorskog planskog dokumenta, koji predstavlja svojevrsni okvir za definisanje godišnjih IPA programa, a usklađen je sa Akcionim planovima za 23. i 24. poglavlje, Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018 i drugim strateškim dokumentima Crne Gore.

Tokom 2015. godine, u saradnji sa drugim institucijama korisnicama, realizovane su i pripremne aktivnosti za IPA 2014 projekte „Podrška implementaciji Akcionih planova za poglavlja 23 i 24“ i „Podrška politici antidiskriminacije i jednakosti polova“.

IPA PROJEKTI SPROVOĐENI 2015. GODINE U MINISTARSTVU PRAVDE I ORGANIMA UPRAVE U SASTAVU

IPA 2012 Projekat "Podrška Evropske Unije vladavini prava" (EU RoL)

Opšti cilj: pružanje podrške reformi vladavine prava u skladu sa EU standardima i najboljom praksom

Aktivnosti: Aktivnosti koje se sprovode u okviru ovog projekta obuhvataju široku lepezu aktivnosti u sektoru pravde i unutrašnjih poslova, od onih koje se odnose na organizaciju u policiji na lokalnom nivou kako bi se utvrdili prioriteti i policija postala što brža u svojim reakcijama na kriminalne trendove, do mjera koje se odnose na obezbjeđivanje jasnog i efikasnog odgovora pravosudnog sistema. Krajnji ishod treba da bude pravosudni sistem koji je efikasno integrisan, koji efikasno koristi resurse i štiti nezavisnost dok istovremeno obezbjeđuje odgovornost.

Korisnici: *Komponenta I (Pravosuđe)* – Ministarstvo pravde, Državno tužilaštvo, Sudstvo, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije; *Komponenta II (Sprovođenje zakona)* – Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Ministarstvo finansija, Uprava za sprječavanja pranja novca, Uprava za imovinu.

Partneri u realizaciji: Konzorcijum NI-CO - Agencije Velike Britanije i Sjeverne Irske i TMC Asser Instituta iz Haga.

Ukupna vrijednost projekta: Podrška Evropske Unije od 3 miliona eura u najvećem dijelu opredijeljena je za tehničku (ekspertsku) pomoć relevantnim institucijama, dok je dio sredstava opredijeljen za nabavku opreme (600.000€).

Nacionalno ko-finansiranje: Komponenta I – Ministarstvo pravde i pravosuđe 135.000 €

Komponenta II – Nacionalno ko-finansiranje – Uprava policije 500.000 €.

Vrsta projekta: Grant

Izvor finansiranja: EU, IPA 2012

Trajanje projekta: Projekat je zvanično otpočeo sa realizacijom 12. januara 2014. godine, sa periodom trajanja od 36 mjeseci.

Jedinstvena lista infrastrukturnih projekata

U vezi sa Zaključkom Vlade br.08-1192 od 28. maja 2015. godine Ministarstvo pravde tokom 2015. godine sprovodilo je aktivnosti koordinacije i pripreme za izbor i ocjenu strateškog značaja prioriternih infrastrukturnih projekata u oblasti društvenih djelatnosti (obrazovanje, zdravstvo i pravda). Nakon identifikacije projekata na nivou sektora i verifikacije usklađenosti projekata sa važećim nacionalnim strateškim dokumentima, Mješovita sektorska radna grupa dostavila je Sekretarijatu za razvojne projekte Sektorsku jedinstvenu listu prioriternih infrastrukturnih projekata sa odgovarajućim Projektnim identifikacionim formularima u oblasti društvenih djelatnosti (obrazovanje, zdravstvo i pravda).

Jedinstvenu listu prioriternih infrastrukturnih projekata Crne Gore usvojila je Nacionalna investiciona komisija 2. decembra 2015. godine i prihvatila Vlada Crne Gore na sjednici od 3. decembra 2015. godine.

OSTALI PROJEKTI

Imajući u vidu složenost i značaj sistema vladavine prava u kontekstu reformskih aktivnosti u Crnoj Gori, brojne aktivnosti odvijaju se uz podršku Kraljevine Norveške, Kraljevine Holandije, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva, Ujedinjenih nacija, OSCE i drugih međunarodnih donatora.

KOORDINACIJA DONACIJA

Ministarstvo pravde i tokom 2015. godine nastavilo je dobru praksu održavanja periodičnih donatorskih sastanaka uz učešće relevantnih međunarodnih organizacija, ambasada i civilnog sektora. U januaru 2015. godine održan je Dvanaesti donatorski sastanak, dok je Trinaesti donatorski sastanak održan 1. oktobra 2015. godine.

KADROVSKI, FINANSIJSKI, IKT I POSLOVI JAVNIH NABAVKI

Kadrovski poslovi

U toku 2015. godine Ministarstvo pravde posredstvom UZK objavilo je 10 internih oglasa između državnih organa, 8 internih oglasa unutar državnog organa 3 javna oglasa i 2 javna konkursa za potrebe Ministarstva pravde. Ministarstvo pravde je takođe posredstvom UZK objavilo 1 interni oglas unutar državnog organa, 1 interni oglas između državnih organa, 2 javna oglasa i jedan javni konkurs za potrebe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, imajući u vidu da su ta radna mjesta sistematizovana u okviru Ministarstva pravde, a isti rade u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Za potrebe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija UZK je objavila jedan javni oglas za 37 izvršilaca, po kom oglasu je 29 kandidata zasnovalo radni odnos, a za 8 kandidata je u toku postupak po žalbi i jedan interni oglas unutar državnog organa. U toku 2015. godine u Ministarstvu pravde primljeno je ukupno 50 Zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih je 35 zahtjeva usvojeno, dok je za 15 podnešenih zahtjeva pristup odbijen, u 44 slučaja je odlučeno u roku, a u 6 slučajeva van roka, podnešena je jedna žalba, o kojoj je odlučivanje u toku od strane drugostepenog organa, te je bio jedan predlog za administrativno izvršenje rješenja.

U Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija je u izvještajnom periodu bilo ukupno 5 Zahtjeva za slobodan pristup informacijama u kojima je pristup informaciji odobren, dok nije bilo izjavljenih žalbi.

Finansijski poslovi

U okviru potrošačke jedinice Ministarstvo pravde (40201) u 2015. godini funkcionisali su programi: Zavod za izvršenje krivičnih sankcija (1051), Uprava za antikorupcijsku inicijativu (2721), Pravosuđe i izvršenje krivičnih sankcija (2841) i Administracija (2851). Zbog specifičnosti rada i fizičke odvojenosti, računovodstvo Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija je fizički smješteno u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Rješenjem br. 01-1085/15 od 29.01.2015. godine direktoru ZIKS-a, Miljanu Peroviću, izvršen je privremeni prenos ovlašćenja za obavljanje sledećih poslova: upravlja i raspolaže državnim novcem sa programa ZIKS-a; potpisuje sve naloge koji se odnose na korišćenje sredstava ZIKSa; potpisuje sve dopise, plaćanja, naloge i dr. Koji se upućuju Državnom trezoru, a koji se odnose na finansijska sredstva koja se se odnose na program ZIKS-a; organizuje vođenje poslovnih knjiga i akata koji se onose na zarade i naknade zarada državnih službenika i namještenika, i druge finansijske akte iz djelokruga ZIKS-a. Ministarstvo pravde kao potrošačka jedinica koja objedinjuje gore navedene programe dobilo je Zakonom o budžetu CG za 2015. godinu ukupno 9.402.057,54 € od čega je tekući budžet iznosio 9.289.337,16 €.

Javne nabavke

U skladu sa planom javnih nabavki za 2015. godinu raspisani su postupci javnih nabavki za Ministarstvo pravde i organe u sastavu - Zavod za izvršenje krivičnih sankcija i Upravu za antikorupcijsku inicijativu. Ukupno je sprovedeno 35 - otvorenih postupaka i 44 - šoping metoda.

U toku 2015.godine podnijeto je 5 žalbi Državnoj komisiji za kontrolu postupaka, od čega je 1 odbijena kao neosnovana dok su 2. žalbe usvojene i vraćene na ponovno vrednovanje, a jedna žalba usvojena i postupak Javne nabavke poništen u cjelosti.

IKT - Informaciono komunikacione tehnologije

U 2015 godini nastavljeno je dalje opremanje server sale i izrada adekvatne hardverske i mrežne infrastrukture u kojoj su smješteni serveri Ministarstva pravde (Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije, Registar kaznene evidencije, Direkcije za probaciju, Registar međunarodno pravne pomoći - LURIS). Nabavkom Web logic licenci obezbjeđene su pretpostavke za značajno unaprijeđenje rada Registra RNKiPE, prelaskom na novu tehnologiju koja će u nastupajućem periodu omogućiti stabilnost rada ovog sistema, koji je u budžetu Crne Gore do sada prihodovao 41.935.146,00 €. Ukupno je u ovoj bazi podataka uneseno do sada 946.713 prekršajnih naloga i sudskih rješenja. Završen je optički prsten u ZIKS-u, koj će omogućiti redundantne linkove unutar LAN mreže te institucije. Nabavljen je dio opreme neophodan za kompletnu implementaciju mrežne infrastrukture. Razvijen je i implementiran aplikativni softver za elektronsku evidencije predmeta međunarodne pravne pomoći, koji je realizovan zahvaljući donaciji dobijenoj od strane Holandske Vlade za koju su zajednički aplicirali Crna Gora i Srbija. Realizacija projekta u Crnoj Gori ocijenjena je od strane donatora kao jedan od najuspješnijih projekata u regionu, te kao takav predstavljen zemljama okruženja kao putokaz ka realizaciji njihovih sistema.

KABINET MINISTRA

Tokom 2015. godine u kabinetu ministra realizovane su redovne aktivnosti koordinacije i praćenja bilateralnih susreta, radnih sastanaka, konferencija i javnih obraćanja u Crnoj Gori i inostranstvu, za potrebe ostvarivanja funkcije ministra pravde.

U saradnji sa drugim državnim organima, tokom 2015. godine pripremani su izvještaji i informacije za potrebe blagovremenog informisanja EK i ostalih međunarodnih partnera o ostvarenim rezultatima u procesu evropskih i evroatlanskih integracija Crne Gore. Aktivnosti Kabineta ministra tokom 2015. godine obuhvatile su i redovne poslove odnosa s javnošću (pripremu odgovora na medijske dopise, najave i saopštenja, obradu podnesaka fizičkih i pravnih lica).

Memorandumi, zajedničke deklaracije

- **Potpisan Memorandum o saradnji na projektu „Monitoring reforme pravosuđa“ između Ministarstva pravde, NVO Akcije za ljudska prava i NVO Centar za monitoring i istraživanje CeMI, jun 2015.**

Ministarstvo pravde se zajedno sa navedenim potpisnicima, obavezalo da će omogućiti pristup dokumentima, informacijama i izvještajima od značaja za ocjenu sprovođenja Strategije za reformu pravosuđa i Akcionog plana za njenu primjenu, te da će u saradnji sa nevladinim organizacijama Akcije za ljudska prava i Cemi organizovati dvije nacionalne konferencije o reformi pravosuđa. Strane potpisnice će sarađivati na tematskim istraživanjima na teme primjene načela slučajne dodjele predmeta, primjene Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, primjene prava na službenu odbranu, te racionalizacije mreže sudova. Strane potpisnice će sarađivati na organizaciji tri debate na temu racionalizacije sudske mreže.

- **Potpisan Memorandum o saradnji između Ministarstva pravde Crne Gore – Uprave za antikorupcijsku inicijativu i Nacionalne agencije za antikorupciju Republike Italije, jul 2015.**

Jačanje i intenziviranje saradnje koju Crna Gora i Republika Italija uspostavljaju na svim nivoima, a naročito na polju borbe protiv korupcije, potvrđeno je potpisivanjem Memoranduma o saradnji između Ministarstva pravde Crne Gore – Uprave za antikorupcijsku inicijativu i Nacionalne agencije za antikorupciju Republike Italije, koje je obavljeno diplomatskom razmjenom potpisa dvije strane. Memorandum je u ime crnogorske strane potpisao ministar pravde Zoran Pažin, a u ime italijanske strane predsjednik Nacionalne agencije za antikorupciju Raffaele Cantone.

- **Potpisan Memorandum o razumijevanju između Ministarstva pravde Crne Gore i Ministarstva pravde Republike Slovenije, oktobar 2015.**

U cilju jačanja i produbljivanja saradnje u oblasti vladavine prava i pravde, a naročito u vezi sa pitanjima koja se odnose na krivično, građansko i organizaciono zakonodavstvo, pravosudnu saradnju u građanskim i krivičnim stvarima, izvršenje krivičnih sankcija, kao i na međunarodne organizacije i inicijative, 27. oktobra 2015. godine u Ljubljani je potpisan Memorandum o razumijevanju između Ministarstva pravde Crne Gore i Ministarstva pravde Republike Slovenije.

- **Potpisana Zajednička deklaracija o namjeri saradnje u vezi sa programom rada za period 2015-2017. godine između Ministarstva pravde Crne Gore i Saveznog ministarstva pravde i zaštite potrošača Savezne Republike Njemačke, novembar 2015.**

Ministar pravde Zoran Pažin i državna sekretarka Ministarstva pravde i zaštite potrošača Savezne Republike Njemačke Stefani Hubig, potpisali su 26. novembra 2015. godine Zajedničku deklaraciju o namjeri saradnje u vezi sa programom rada za period 2015-2017. godine između Ministarstva pravde Crne Gore i Saveznog ministarstva pravde i zaštite potrošača Savezne Republike Njemačke. Cilj Zajedničke deklaracije je precizno definisanje

konkretnih aktivnosti u cilju sprovođenja Zajedničke izjave o saradnji koja je između dva ministarstva potpisana 10. juna 2014. godine u Berlinu.

Susreti, posjete, jubileji

- Susret potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa Piterom Staroim, ambasadorom Mađarske u NATO, 27. januar 2015. godine
- Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković primio Su K. Braun, ambasadorku SAD u Crnoj Gori, 4. februar 2015. godine
- Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković primio Nilsa Ragnara Kamsvaga, ambasadora Kraljevine Norveške u Crnoj Gori, 6. februar 2015. godine
- Susret potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa Polom Gaskelom, v.d. direktora Direktorata za Zapadni Balkan i proširenje u Ministarstvu vanjskih poslova Ujedinjenog Kraljevstva, 10. februar 2015. godine
- Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković primio Torstena Gajslera, direktora Programa vladavine prava za Jugoistočnu Evropu Fondacije Konrad Adenauer, 25. februar 2015. godine
- Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković primio Adama Kobjerackog, ambasadora OEBS-a, direktora OEBS centra za sprječavanje konflikata, **24. februar 2015.** godine
- Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković primio Margaret Ueharu, ambasadorku Sjedinjenih Američkih Država, 27. februar 2015. godine
- Susret potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa Nafsikom Krusti, ambasadorom Republike Kipar, 5. mart 2015. godine
- Susret potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa Norimasom Šimomurom, v.d. stalnog predstavnika UNDP u Crnoj Gori, 5. mart 2015. godine
- Susret potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa ministrom unutrašnjih poslova Republike Srbije Nebojšom Stefanovićem, 16. mart 2015. godine
- Susret Potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića sa predsjednikom Nacionalne agencije za borbu protiv korupcije Republike Italije Rafaelom Kantoneom, 18. marta 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina i šefa Delegacije EU u Crnoj Gori ambasadora Mitje Drobniča, 3. april 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina i šefa predstavništva UNICEF-a za Crnu Goru Bendžamina Perksa, 6. april 2015. godine
- Učešće ministra pravde Zorana Pažina na desetom sastanku Parlamentarnog odbora EU i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) u Budvi, 8. aprila 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina i Margaret Uehara, ambasadorke Sjedinjenih Američkih Država, 15. aprila 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin primio Roberta de Grota, Generalnog direktora za evropsku saradnju u Ministarstvu vanjskih poslova Kraljevine Holandije, 21. april 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa Dirkom Langeom, šefom Jedinice D1 za Crnu Goru u Direktoratu EK za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, 24. april 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin govorio na svečanoj sjednici Skupštine Komore javnih izvršitelja, povodom obilježavanja prve godišnjice rada javnih izvršitelja, 27. aprila 2015. godine

- Susret ministra pravde Zorana Pažina i Iana Vitinga, ambasadora Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, 30. april 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin domaćin neformalnog ministarskog sastanka u okviru IDAHO Forumu u Budvi, 11. maj 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin posjetio Evropsku jedinicu za pravosudnu saradnju - Eurodžast (Eurojust), 1. jun 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin sa predstavnicima Savjeta EU i Evropske komisije, 2. jun 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina i ambasadora Mađarske Kristijana Poše, 15. jun 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa ambasadoricom Janinom Hrebičkovom, šeficom Kancelarije OEBS-a u Crnoj Gori, 22. jun 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin otvorio je radni sastanak na temu „Uslovi u pritvoru i postupanje prema zatvorenima“, koji je Ministarstvo pravde organizovalo u saradnji sa Savjetom Evrope, 25. jun 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa Fionom Mekluni, stalnom koordinatorkom Ujedinjenih nacija i stalnom predstavnicom UNDP u Crnoj Gori, 29. jun 2015.
- Učešće ministra pravde Zorana Pažina na raspravi pod nazivom „Da li su potrebne izmjene i dopune Zakona o medijima?“ u organizaciji NVO Akcije za ljudska prava uz podršku Ambasade Australije, 2. jul 2015. godine
- Ministar Pažin boravio u studijskoj posjeti Sjedinjenim Američkim Državama, gdje su održani brojni sastanci sa predstavnicima Stejt Dipartmenta i pravosudnih institucija Sjedinjenih Američkih Država, 4-13. jula 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa britanskim ekspertom Šonom Mekenom, 17. jul 2015. godine
- Sastanak ministra pravde Zorana Pažina sa direktorima nadležnih organa čiji će predstavnici činiti Tim istražitelja, 31. jul 2015. godine
- Ministar pravde Zoran Pažin u zvaničnoj posjeti Republici Sloveniji, na poziv ministra pravde te zemlje Gorana Klemenčiča, 4. septembra 2015. godine
- Delegacija Ministarstva pravde koju je predvodio ministar Pažin u zvaničnoj posjeti Bavarskoj, 15-17. septembar 2015. godine. Susreti sa ministrom pravde Bavarske Vinifredom Bausbakom, predsjednikom Osnovnog suda u Minhenu Rajnhardom Nemecom i Vrhovnim državnim tužiocem Dr. Peterom Frankom.
- Učešće ministra pravde Zorana Pažina na Press konferenciji Inicijative mladih za ljudska prava u Crnoj Gori (YIHR MNE), povodom predstavljanja brošure Evropska zatvorska pravila, prevedena na crnogorski jezik, 1. oktobra 2015. godine
- Ministar Pažin posjetio Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore, 2. oktobra 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa ambasadoricom Sjedinjenih Američkih Država Margaret Uehara, 2. oktobar 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa ambasadorom Mitjom Drobničem šefom Delegacije EU u Crnoj Gori, 7. oktobar 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa ministrom pravde Republike Makedonije Adnanom Jasharijem, 16. novembar 2015. godine
- Susret ministra pravde Zorana Pažina sa koizvjestiocima Parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope Terijem Lejdenom i Ionut-Marianom Stroeom, 19. novembar 2015. godine

- Ministar pravde Zoran Pažin učestvovao na Ministarskom forumu EU-Zapadni Balkan u oblasti pravde i unutrašnjih poslova, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 7-8. decembar 2015. godine

Izveštavanje pred UN

- **Pred Komitetom za prisilne nestanke Ujedinjenih nacija uspješno predstavljen Inicijalni izveštaj Crne Gore o sprovođenju Međunarodne konvencije za zaštitu svih lica od prisilnog nestanka, septembar 2015.**

Delegacija Crne Gore koju je predvodio ministar pravde Gospodin Zoran Pažin, 9. septembra 2015. godine uspješno je predstavila Inicijalni izveštaj o sprovođenju Međunarodne konvencije za zaštitu svih lica od prisilnog nestanka Komitetu za prisilne nestanke u Ženevi. Kvalitetno predstavljanje Inicijalnog izveštaja o sprovođenju Međunarodne konvencije za zaštitu svih lica od prisilnog nestanka značajno je za Crnu Goru, posebno imajući u vidu težnju ostvarivanja najviših standarda u sistemu zaštite ljudskih prava i sloboda i dostizanja kriterijuma za punopravno članstvo u Evropskoj Uniji. U kontekstu članstva Crne Gore u Ujedinjenim nacijama, predstavljanje dostignuća u sistemu zaštite ljudskih prava od velikog je značaja posebno imajući u vidu da je od 1. januara 2013. godine Crna Gora članica Savjeta za ljudska prava.

NATO

Ministar pravde je u 2015. godini, u okviru procesa Intenziviranih i fokusiranih razgovora sa NATO bio gost na sjednicama Sjevernoatlantskog savjeta NATO-a (NAC) u Briselu u julu mjesecu, kao i na Cetinju u oktobru mjesecu u sklopu zvanične posjete NAC-a Crnoj Gori, kojim prilikama je imao obraćanje na temu napretka Crne Gore u oblasti vladavine prava.

Ministarstvo pravde je u okviru ovog procesa takodje učestvovalo u izradi dva izveštaja o sprovođenju Petog godišnjeg nacionalnog programa Crne Gore (ANP) u okviru intenziviranih i fokusiranih razgovora sa NATO.

Preko svog predstavnika aktivno je učestvovalo u radu Interresorne komisije za članstvo Crne Gore u NATO, Nacionalnog međuresorskog operativnog tima za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala, Nacionalnog međuresorskog operativnog tima za sprovođenje Strategije za suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma i pratećeg akcionog plana, kao i Radne grupe za pripremu pregovora za pregovaračko poglavlje 31- Zajednička vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika EU.

ZAVOD ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

organ u sastavu

STATISTIČKI PODACI

Zavod za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS) specijalizovani je organ uprave pri Ministarstvu pravde, koji radi 365 dana u godini, 24 časa dnevno. Gotovo svakodnevno neko započinje, a neko završava izvršenje kazni zatvora ili pritvora, pa se brojke o licima lišenim slobode svakodnevno mijenjaju. Evidencija se zbog toga vodi na dva načina. Radi presjeka stanja koriste se podaci na određeni dan, praksa je da to bude 31.decembar. Za potrebe evidentiranja kretanja lica lišenih slobode koriste se podaci o prijemu i otpustu tokom godine. U izradi ovog izvještaja korišćeni su mjesečni izvještaji o radu organizacionih jedinica: Kazneno-popravnog doma, Istražnog zatvora, Zatvora za kratke kazne, Zatvora Bijelo Polje, Zdravstvene službe, Centra za obuku kadrova te Sektora za bezbjednost ZIKS-a.

LICA LIŠENA SLOBODE

Prvog dana 2015. godine u ZIKS-u je bilo ukupno 1.076 lica lišenih slobode, a zadnjeg dana u godini bilo je 1.131 lice. Ukupan broj lica lišenih slobode u 2015.godini približno je sličan ranijim godinama: na kraju 2014. godine bilo je 1.123 lica, a 2013.godine 1.064 lica.

Među licima lišenih slobode 31.12.2015.godine, naviše je bilo državljana Crne Gore – 960, dok je stranih državljana bilo 171 lice. Povratnika je bilo 456 lica ili 40% od ukupnog broja lica lišenih slobode.

Tabela br.1 - Lica lišena slobode

Stanje 01.01.2015.godine		Stanje 31. 12. 2015. godine	
Istražni zatvor	239		268
Zatvor za kratke kazne	105		101
Zatvor Bijelo Polje	103		103
Kazneno popravni dom	629		659

Ukupno	1.076	1.131
---------------	--------------	--------------

Struktura lica lišenih slobode na 31.12.2015. godine, prikazani su u Grafikonu br.1.

Grafikon br.1

Tokom 2015.godine u ZIKS-u se u prosjeku nalazilo svaki mjesec 1.115 lica lišenih slobode što je prikazano u Tabeli br.2.

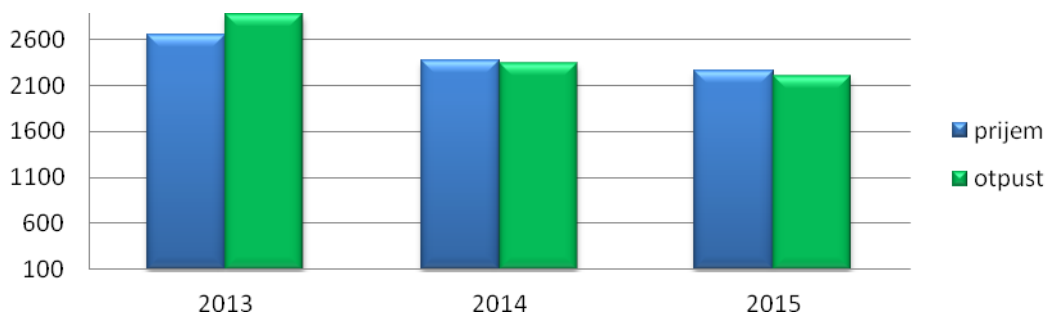
Tabela br.2 - Mjesečni prosjek lica lišenih slobode

	ZIKS	Kazneno popravni dom	Zatvor za kratke kazne	Zatvor Bijelo Polje	Istražni zatvor
Mjesečni prosjek	1.115	651	103	98	263

PRIJEM I OTPUST LICA LIŠENIH SLOBODE

Prijem i otpust lica lišenih slobode u 2015.godini ne razlikuje se mnogo sa prijemom i otpustom prethodnih godina (Tabela br.3). Tokom izvještajne godine ukupno je primljeno 2256 lica lišenih slobode, od toga je u pritvor primljeno 695 lica. Na izdržavanje kazne zatvora primljeno je ukupno 1561 lice ili 1076 osuđenih lica i 485 prekršajno kažnjenih lica. Tokom godine otpušteno je ukupno 2209 lica lišenih slobode, od čega 687 lica iz pritvora, 1040 osuđenih i 482 prekršajno kažnjenih lica.

Tabela br.3 - Prijem i otpust lica lišenih slobode

Na osnovu podataka o prijemu lica lišenih slobode tokom 2015.godine, naviše je bilo državljana Crne Gore 1.713 lica, dok je stranih državljana bilo 543 lica.

Primljenih povratnika je bilo 684 lica ili 45% od ukupnog broja primljenih osuđenih i prekršajno kažnjenih lica.

PRIJEM I OTPUST OSUĐENIH LICA

Tokom 2015 godine na izdržavanje kazni zatvora ukupno je primljeno 1076 osuđenih lica, a otpušteno 1040 osuđenih lica. Od ukupnog broja primljenih osuđenih lica najčešća krivična djela zbog kojih su osuđeni su: protiv imovine 476 (44%), života i tijela 186 (17%), zdravlja ljudi (najviše djela koja su vezana za proizvodnju, držanje i stavljanje u promet opojnih droga i omogućavanje uživanja droga) 138 (13%), te bezbjednosti javnog saobraćaja 84 (8%).

PRIJEM I OTPUST U PRITVORU

Tokom 2015. godine u pritvor primljeno je ukupno 695 lica, od čega 690 (99%) odraslih i 5 (1%) maloljetnih lica. Među odraslima bilo je 653 (94%) muškaraca i 42 (6%) žena. Iz pritvora otpušteno je ukupno 687 lica i to: 681 (99%) odraslih i 6 (1%) maloljetnika. Bilo je 661 (96%) odraslih muškaraca i 26 (4%) odraslih žena.

Na dan 31.12.2015. godine nastavljen je niz smanjenja ukupnog broja lica u pritvoru: 2015.godine, bilo je 298 lica; 2014.god. 304 lica; 2013.god. 360 lica, što je prikazano u sljedećoj Tabeli br.4.

Tabela br.4 - Broja lica u pritvoru

Na dan	Ukupan broj lica
31.12.2015.	298
31.12.2014.	304
31.12.2013.	360

Nemarno izvršavanje službenih obaveza za 1. izvršioca.

U jednom disciplinskom postupku protiv 4 službenika, zbog težih povreda službene dužnosti i to: neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršavanje službenih obaveza i zloupotreba službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi za 3 službenika izrečena je disciplinska mjera prestanak radnog odnosa koja nije postala konačna, s obzirom da je u toku postupak po žalbama. U 2015. godini, uslovno je otpušteno ukupno 619 lica. Prema propisima starog Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Komisija Ministarstva pravde za uslovni otpust donijela je rješenja o uslovnom otpustu za 81 lica, a direktor ZIKS-a za 348 lica.

Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Član 67. Stav 1, propisuje da: Starješina organa ima pravo da osuđeno lice uslovno otpusti do šest mjeseci prije isteka roka kazne, ako je već izdržalo tri četvrtine kazne. Direktor Zavoda je do stupanja na snagu novog Zakona donio ukupno 348 rješenja o uslovnim otpustima od čega:

- od 00 - 15 dana = 162 rješenja
- od 15 - 30 dana = 98 rješenja
- od 1 - 2 mjeseca = 45 rješenja
- od 2 - 3 mjeseca = 16 rješenja
- od 3 - 4 mjeseca = 8 rješenja
- od 4 - 5 mjeseci = 15 rješenja
- od 5 - 6 mjeseci = 4 rješenja

Prema novom Zakonu o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, koji je stupio na snagu 18.07.2015. godine, rješenja o uslovnom otpustu donose Vijeća sudova koji su donijeli prvostepenu presudu. Od stupanja na snagu novog Zakona, sudovi su donijeli rješenja o uslovnom otpustu za ukupno 191 lice.

DUŽINA IZREČENIH KAZNI

U Zavodu su (na dan 31.12.2015.godine) 833 osuđena i prekršajno kažnjena lica, koja su po presudama ukupno kažnjena sa 3.602 godine i 8 dana.

U Tabeli br.5 prikazali smo i dužine kazne ovih lica primljenih u posljednje tri godine, a na osnovu izrečenih presuda.

Tabela br.5 - Dužina kazne po godinama

Godina	Ukupan prijem osuđenih i prekšajno kažnjenih	Zbir kazni po presudama		
2015.	1.561	1.879 godina	1 mjesec	19 dana
2014.	1.769	1.659 godina	/	7 dana
2013.	2.021	1.730 godina	2 mjeseca	/

SMJEŠTAJNI KAPACITETI ZATVORA

ZIKS raspolaže sa ukupno 5.975 m² prostora za smještaj lica lišenih slobode, ukupno raspolaže sa 1.350 kreveta (KPD 650; IZ 365; ZKK 175; ZBP 160). Kada raspoloživu površinu za smještaj podijelimo sa brojem kreveta dobijemo u prosjeku 4,42 m² po osobi, a što zadovoljava evropske standarde.

RADNO ANGAŽOVANI ZATVORENICI

Osuđena lica radila su u stolarskoj, bravarskoj, električarskoj, automehaničarskoj, frizerskoj i u elektro radionici; na farmama svinja, kokošaka i govedi; na spoljnom i unutrašnjem održavanju objekata; u kotlari, kuhinji, magacinu, kantini, a obavljali su i poslove redara.

Osuđena lica bila su angažovana i na izgradnji zatvora za maloljetnike, u adaptacijama i rekonstrukcijama objekata Zavoda, kao i drugim građevinskim radovima. Rad su obavljali uz stručnu i profesionalnu pomoć 19 instruktora rada.

Broj radno angažovanih je približno sličan iz mjeseca u mjesec. Može se reći da je u prosjeku svaki mjesec radno angažovano oko 350 zatvorenika.

NAKNADE ZA RADNI ANGAŽMAN ZATVORENIKA

Zatvorenik koji radi u zatvoru ima pravo na naknadu za rad.

Naknada za rad određuje se u visini od najmanje 30% minimalne neto zarade, u skladu sa propisima o radu.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ZATVORENIKA

Za brigu o zdravlju osuđenih i pritvorenih lica zadužena je Zdravstvena služba u kojoj je angažovano 5 ljekara opšte prakse, jedan stomatolog i 17 medicinskih tehničara, a Zavod dodatno angažuje ljekare specijaliste: internistu, neuropsihijatra i radiologa.

U ZIKS- u se obavljaju opšti medicinski, stomatološki i tri vrste specijalističkih pregleda, uzimaju se i uzorci za laboratorijsku analizu. Ostale vrste zdravstvenih usluga obavljaju se u zdravstvenim organizacijama javnog zdravstva.

Rad i aktivnosti Zdravstvene službe Zavoda, tokom 2015. godine, može se vidjeti i iz sljedećih podataka:

- Broj opštih i specijalističkih pregleda u ZIKS-u: 20.107 ili 86,88%;
- Broj pregleda van ZIKS-a: 3.036 ili 13,12%;
- Broj bolničkih dana u javnim zdravstvenim ustanovama, uz čuvanje 24 sata: 2.167 dana;
- Infektivne bolesti: Hepatit C - 19 lica: AIDS - 2 lica;
- Na supstitucijskoj terapiji metadonom bilo je 35 zatvorenika.
- Umrlo je pet lica lišenih slobode, od toga dva lica su preminula tokom liječenja u Kliničkom centru Crne Gore, dva lica u ZIKS-u, dok je jedno lice preminulo za vrijeme korišćenja povoljnosti u svojoj kući.

Na osnovu datih podataka u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija obavljano je u prosjeku 55 zdravstvenih pregleda dnevno.

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST ZATVORENIKA

U evidenciji o disciplinskim raportima zabilježeno je da je tokom godine pokrenuto ukupno 484 disciplinskih postupaka protiv lica lišenih slobode. Realizovano je 236.

Najčešća kršenja discipline bile su posjedovanje nedozvoljenih stvari i predmeta, remećenje kućnog reda, odbijanje naređenja pretpostavljenom i tuče.

PRIMJENA SREDSTAVA PRINUDE

U evidenciji o primjeni sredstava prinude zabilježeno je: 11 vezivanja, 12 primjena fizičke snage, 6 fiksiranja i 15 primjena poluge na ruci i gumene palice.

ODUZETI NEDOZVOLJENI PREDMETI

Tokom 2015.godine izvršeno je 1078 pretresa u organizacionim jedinicama Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija; oduzeto je 432 mobilna telefona, 239 punjača, sim kartica i baterija za mobilne telefone; 5 zamotuljaka sa prahom nepoznatog porijekla (isto dostavljeno policiji); 81 improvizovanih bodeža i noževa; 26 improvizovanih mašnica za tetoviranje; 540 komada raznih tableta nepoznatog imena i sastava te 10 kesica efrodil tableta (isto dostavljeno policiji). Pronađeno je voće u stanju vrenja spremno za pravljenje alkoholnog pića, kablovi, igle, špatle, šrafčigeri, zaoštrene kašike, drvene i metalne šipke, ekseri.

Na sljedećim slikama dati su primjeri oduzetih nedozvoljenih sredstava, koja su tokom pretresa, pronađena kod zatvorenika ili kod lica koja su dolazila u posjetu zatvorenicima.

POSJETE

Posjete koje se ostvaruju u ZIKS-u su: redovne, vanredne, bračne, porodične, vjerske posjete, posjete advokata, posjete djece, praznične posjete i službene posjete.

Tokom 2015. godine u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija obavljeno je ukupno 30.663 posjeta i 1.279 predaja stvari.

SPROVOĐENJA

Sprovodničke službe u Podgorici i Bijelom Polju obavile su tokom 2015.godine ukupno 11.116 sprovođenja, od čega 2.622 u pravosudne organe i 1.961 u zdravstvene ustanove, službenih sprovođenja bilo je 5.497 kao i sprovođenja po drugom osnovu.

POVOLJNOSTI

Shodno Zakonu o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, osuđena lica mogu da ostvare tokom izdržavanja kazne zatvora niz povoljnosti. Tokom izvještajne godine ostvarili su sljedeće povoljnosti:

- Slobodan izlazak u grad: 593 lica
- Vikend u krugu porodice: 699 lica
- Sedmodnevno odsustvo: 239 lica
- Djelimično ili cjelokupno korišćenje godišnjeg odmora: 178 lica.

BROJ ZATVORENIKA OSUĐENIH ZA TEŠKA KRIVIČNA DJELA

U Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija tokom 2015. godine kaznu zatvora zbog najtežih krivičnih djela izdržavalo je ukupno 100 lica (Tabela br.4).

Tabela br.4 - Teška krivična djela

Krivično djelo	Broj osuđenih lica
Teško ubistvo	41
Ubistvo	42
Ubistvo u pokušaju	17
UKUPNO	100

MJERE BEZBJEDNOSTI

Tokom 2015. godine izrečene mjere bezbjednosti izvršene u ZIKS-u:

- obavezno liječenje narkomana: 25 lica,
- obavezno liječenje alkoholičara: 3 lica.

U specijalnoj bolnici za psihijatriju u Kotoru upućeno je na obavezno liječenje narkomana 10 lica i obavezno liječenje alkoholičara jedno lice.

Mjera bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara na slobodi upućeno je jedno lice.

NAJČEŠĆA KRIVIČNA DJELA OSUĐENIH LICA

Analizom krivičnih djela 1076 osuđenih lica koja su u 2015. godini primljena na izdržavanje kazne zatvora uočava se da su najčešće kažnjavani za četiri vrste djela: protiv imovine, protiv života i tijela, protiv zdravlja ljudi i protiv bezbjednosti javnog saobraćaja (Tabela br.5).

Tabela br.5. Najčešća krivična djela osuđenih lica

Krivična djela	Broj osuđenih lica	Procenat
Protiv imovine	476	44%
Protiv života i tijela	186	17%
Protiv zdravlja ljudi	138	13%
Protiv bezbjednosti javnog saobraćaja	84	8%
Ostalo	192	18%

NAJČEŠĆA KRIVIČNA DJELA POVRATNIKA

U 2015. godini primljeno je ukupno 684 osuđenih i prekršajno kažnjenih povratnika. Osuđenih lica primljeno je 456 lica. Najčešća krivična djela osuđenih povratnika su: protiv imovine 163 lica, protiv života i tijela 50 lica, protiv zdravlja ljudi 29 lica i protiv bezbjednosti javnog saobraćaja 27 lica.

UNAPREĐENJE USLOVA BORAVKA ZATVORENIKA

Prepoznavanjem infrastrukturnih nedostataka, kao i nastavak ispunjavanja preporuka od strane Komiteta Savjeta Evrope za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg tretmana ili kažnjavanja (CPT) iz 2008 i 2013. godine, kao i datih preporuka od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda te pojedinih nevladinih organizacija, Zavod je i u 2015.godini, nastavio aktivnosti na unapređenju uslova za smještaj i boravak zatvorenika u Zavodu.

U cilju poboljšanja uslova za boravak i rad zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, odnosno u njenim organizacionim jedinicama u Podgorici i Bijelom Polju, tokom 2015. godine, izvršeni su sljedeći radovi i opremanja:

- Izgrađena i opremljena nova Zatvorska kuhinja, trenutno je u fazi pripreme za puštanje u rad;
- Adaptacija prijemnog odeljenja u „A“ paviljonu;
- Adaptacija boravaka 10, 11 i 12 u „A“ paviljonu;
- Adaptacija internističke ambulante u „A“ paviljonu;
- Adaptacija stomatološke ambulante u „A“ paviljonu;
- Adaptacija dvije prostorije za tretman u „A“ paviljonu;
- Adaptacija dijela krova na „A“ paviljonu;
- U „A“ paviljonu soba broj 9 , rekonstruisana i opremljena u dvije manje sobe 9A i 9B, dimenzija 5x4,5 m.
- Adaptacija dvije bračne sobe u KPD-u;
- Adaptacija maloljetničkog zatvora (dvije spavaće sobe, 1 soba za lica sa invaliditetom, 1 samica, kancelarija za službena lica, hodnik);
- Adaptacija kupatila u prizemlju i spratu „B“ paviljona;
- Adaptacija kupatila u Poluotvorenom odjeljenju;
- Zamijenjeno 629 dotrajalih dušeka novim;
- Zamijenjeno 110 starih jastuka novim;
- Biblioteke zatvora u Podgorici i Bijelom Polju dopunjene sa 586 novih knjiga;
- Urađena je i opremljena prostorija za porodične posjete u ženskom odjeljenju KPD-a;
- U Istražnom zatvoru (IZ) rekonstruisane su i opremljene dvije sobe za bolnički stacionar;
- U IZ osposobljen je prostor predviđen za šetnju pritvorenih lica;
- U IZ napravljena je rampa za potrebe osoba sa invaliditetom;
- Redovno krećenje i održavanje po organizacionim jedinicama;

- U Istražnom dijelu Zatvora Bijelo Polje (ZBP) rekonstruisane sobe: 1,2,3,4,5,6,7 i 8. U ovim sobama urađena je nova rasvjeta, adaptirana postojeća kupatila i postavljen bavalit kao i izolacioni materijali gdje je za to postojala potreba;
- U ZBP rekonstruisane su i potpuno opremljene dvije prostorije za vjerske obrede;
- Izvršeno je veće servisiranje grijanja u ZBP (promijenjeni svi ventili, podventili, ozrake i ispusnice na grejnim tijelima-radijatorima, servisiran kotao i gorionik kotla, čime smo povećali efikasnost grijanja uz uštetu na potrošnji mazuta za 10%);
- U ZBP u cjelosti je rekonstruisana i opremljena sa potrebnim stvarima prostorija za porodične posjete;
- Rekonstruisane su i opremljene u potpunosti dvije samice u ZBP (hidro i termo izolacija, postavljene zidne i podne pločice, urađena nova vodovodna i elektro instalacija, video nadzor, kao i druge opremaju se po standardima.
- Rekonstruisane su i opremljene 3 sobe, dva hodnika i dva kupatila u zatvorenom odjeljenju ZBP;
- Urađeno je novo kupatilo sa tuš kabinom u prostoriji za porodične posjete u ZBP (keramika, sanitarije, ventilacija, česme...);
- Izvršena je betonaža šetališta i farbanje zidova u zatvorenom odjeljenju ZBP (35m x 6m);
- U zatvorenom odjeljenju ZBP urađena je nova teretana koja je fizički zatvorena i natkrivena;
- U zatvorenom odjeljenju ZBP urađen je boravak sa pratećim sadržajima (mini kuhinja, sto i klupe za sjedjenje);
- Izvršeno je krečenje zatvorenog i poluotvorenog odjeljena ZBP u cjelosti.
- Izvršena je zamjena dotrajalih i oštećenih česama u poluotvorenom odjeljenju ZBP;
- Urađen je pristupni most na ulazu u sobu za porodične posjete ZBP;
- Postavljene su sigurnosne rešetke na vrata i prozor kao i sa strana ulaza u prostorija za porodične posjete ZBP;

UNAPREĐENJE USLOVA ZA RAD ZAPOSLENIH LICA KAO I UNAPREĐENJE STANJA BEZBJEDNOSTI

Tokom 2014. i 2015. godine preduzete su opsežne mjere usmjerene ka rješavanju radno-pravnog statusa svih zaposlenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija i to kroz javne i interne oglase.

Na početku izvještajnog perioda u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija bilo je zaposleno 469 službenika, od čega 254 službenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme i 215 službenika na određeno vrijeme u trajanju od 24 mjeseca.

Tokom 2015. godine u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija riješen je radno pravni status na neodređeno vrijeme za ukupno 190 službenika.

Tako da na kraju izvještajnog perioda u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija bilo je zaposleno 454 službenika, od čega 443 službenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme i 11 službenika na određeno vrijeme u trajanju od 24 mjeseca.

U cilju poboljšanja uslova za rad službenika ZIKS-a tokom 2015. godine, izvršeni su sljedeći radovi i opremanja:

- Izrada i postavljanje glavne kapije zatvora Podgorica i Bijelo Polje;
- Nabavljena nova uniforma i druga oprema za službenike ZIKS-a;
- Izvršeno povezivanje organizacionih jedinica zatvora u Podgorici optičkim kablom;
- Servisiranje video nadzora i obezbjeđivanje objekata zatvora novim kamerama;
- Izrada karaule KPD-a u Poluotvorenom odjeljenju na farmi;
- Adaptacija karaula KPD-a 1,2,3 i 4;
- Adaptacija prostorije za potrebe arhive zatvora u Podgorici;
- Adaptacija fasade na dijelu KPD-a;
- Nabavljen odgovarajući kancelarijski namještaj;
- Renovirana dva toaleta za potrebe zaposlenih u administraciji IZ;
- Izgrađena i postavljena metalna konstrukcija (most) u IZ, koja vodi do samostalnog osmatračkog mjesta (SOM) III;
- Postavljene pločice u IZ u SOM I i II;
- Adaptacija karaula 1 i 2 u IZ;
- U ZKK postavljena kapija i unutrašnja mrežasta ograda od karaule, odnosno spoljne ograde, do južne strane objekta;
- Sa zapadne strane ZKK postavljena rampa kojom se reguliše prilaz vozilima južnoj strani objekta;
- Postavljene su podne pločice u karaule ZKK;
- U ZKK okrećena je fasada;
- Izrađena je čajna kuhinja i toalet za službena lica ZKK;
- Postavljena je rampa i izgrađena ograda naspram kotlarnice ZKK;
- Napravljena i postavljena nova info tabla ispred zgrade ZBP do glavne ulice;
- U arhivi ZBP postavljene nove police za smještaje dokumentacije;
- Urađeno u cjelosti novo kupatilo za potrebe upravnog dijela ZBP;
- Izvršena betonaža bedemskog dijela, staza za obilazak službenika spoljašnjeg obezbeđenja, a koja povezuje karaule u ZBP;
- Izvršeno je krećenje kancelarija i hodnika u upravnom dijelu zgrade ZBP.
- Rekonstruisana i opremljena karaula ZBP;

Takođe, u 2015. godini pokrenuto je 11 disciplinskih postupaka protiv 17 službenika. Okončano je 8 disciplinskih postupaka, protiv 9 službenika kojima je izrečena disciplinska mjera novčana kazna zbog težih povreda službene dužnosti i to: zloupotreba službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi za 4 službenika, odbijanje izvršavanja naloga ili službenog zadatka za 4 službenika i neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili Komisijom za žalbe, a za 1 službenika izrečena je disciplinska mjera novčana kazna.

Takođe, 1 službeniku zbog težih povreda službene dužnosti izrečena je disciplinska mjera prestanak radnog odnosa koja nije postala konačna, s obzirom da je u toku postupak po žalbama pred Komisijom za žalbe

Jedan disciplinski postupak protiv 3 službenika, zbog težih povreda službene dužnosti-neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršavanje službenih obaveza, je u toku.

OBUKA, TRENINZI, RADIONICE, SEMINARI ZA SLUŽBENIKE ZAVODA

U sklopu Zavoda kao posebna organizaciona jedinica se nalazi Centar za obrazovanje kadrova, koji za službenike ZIKS-a realizuje kroz uvodne, osnovne i dopunske (specijalističke) kurseve. Pored ovoga, Centar u saradnji sa nevladinim organizacijama, Policijskom akademijom i međunarodnim institucijama, organizuje različite obuke i radionice za zatvorsko osoblje.

Funkcija Centra za obrazovanje kadrova tokom 2015. godine odvijala se kroz realizaciju planiranih programskih aktivnosti, shodno svojim kadrovskim i materijalnim kapacitetima i to:

- Kurs pod nazivom **„Uvođenje u posao“**, koji su pohađali novoprimljeni službenici zatvorskog sistema;
- Dana 23. i 24. marta 2015. godine, organizovan je specijalistički kurs za službenike Zdravstvene službe pod nazivom **„Fiksiranje pacijenata“**;
- Dana 29. aprila 2015. godine, službenici Zdravstvene službe pohađali su obuku na temu **„Pomoć i reagovanje u slučaju trovanja benzodijazepinima“**;
- U periodu 29.04. do 12.06.2015. godine, realizovan je specijalistički kurs na temu **„Vršenje službe obezbjeđenja-postupanje u vanrednim i incidentnim situacijama“ i „Upotreba sredstava prinude“**;
- Nakon usvajanja novog Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti koji je stupio na snagu 18.07.2015. godine, u Centru je organizovana obuka službenika na temu primjene novog zakona;
- U okviru TAIEX programa, pod pokroviteljstvom Evropske komisije, a u saradnji sa Policijskom akademijom, organizovane su dvije radionice na temu **„Prevencija zlostavljanja od strane policijskih i zatvorskih službenika“**. Takođe, u okviru TAIEX programa, pod pokroviteljstvom Evropske komisije, održana je dvodnevna radionica za službenike zdravstvene službe, na temu: **„Medicinski pregled zatvorenika u skladu sa novim instrukcijama i međunarodnim i evropskim standardima“**;
- Centar je organizovano sprovodio aktivnosti na pohađanju obuka od strane službenika Zavoda koje se sprovode u Upravi za kadrove. Teme su bile: **Odnosi sa javnošću, Etika i integritet, Uloga računovodstva, revizije i internih kontrola kao mehanizama za sprečavanje korupcije, Budžetski sistem u Crnoj Gori, Timski rad, Akti i pravo EU, Disciplinska odgovornost**;
- U vremenskom periodu od 11.05.2015.-18.05.2015.godine, i od 21.09.2015.-26.09.2015. godine, održan je teorijski dio obuke službenika obezbjeđenja na temu rukovanje automatskom puškom AP M-70 7.62mm i strojeve obuke. U maju i septembru mjesecu 2015.godine obavljeno je gađanje iz vatrenog oružja AP M-70 7.62mm, u kasarni vojske Crne Gore „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu;

- Sa Policijskom akademijom je dogovorena obuka službenika zatvorske policije-unutrašnjeg obezbjeđenja na temu „**Praktična upotreba sredstava prinude-ručnog spreja sa nadražujućim dejstvom i službene palice**“.
- U Podgorici, dana 25., 26. i 27. juna 2015. godine, održan je radni sastanak pod nazivom **“Uslovi pritvora i postupanje prema zatvorenicima”** koji je organizovalo Ministarstvo pravde u saradnji sa Savjetom Evrope na kome su učestvovali i predstavnici ZIKS-a.

U izvještajnoj godini organizovane su i dvije studijske posjete i to:

- U organizaciji NVO Građanska alijansa, u periodu od 16. do 18. septembra 2015. godine, realizovana je treća studijska posjeta od strane Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, NVO i nacionalnih preventivnih mehanizama (NPM) Crne Gore Albaniji. Projekat je podržala Evropska unija pod nazivom „**Izgradnja društva bez torture i nekažnjivosti na Zapadnom Balkanu**“;
- Od 15. do 18. decembra 2015.godine, posredstvom TAIX instrumenta, organizovana je studijska posjeta Zatvorskom sistemu Mađarske pod nazivom **“Jačanje kapaciteta zatvorskih službi kroz implementaciju najboljih praksi i standarda zemalja članica u svijetlu EU integracije”**.

SARADNJA SA KANCELARIJOM ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Sva lica lišena slobode koja smatraju da im je na bilo koji način uskraćeno neko od osnovnih ljudskih prava imaju pravo podnošenja pritužbi Instutuciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Shodno Zakonu o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda i sporazumu o saradnji sa Institucijom zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je i u ovoj izvještajnoj godini ostvarivao saradnju sa Institucijom Ombudsmana u punom obimu.

Naime, tokom 2015 godine predstavnici ove Institucije redovno su posjećivali lica lišena slobode, kako po sopstvenoj inicijativi, tako i po zahtjevu pritvorenih i osuđenih lica, kojom prilikom su obavljali savjetodavne razgovore sa ovim licima, a takođe i ispitivali činjenice i okolnosti nakon podnošenja pritužbi lica lišenih slobode na rad ZIKS-a. Pored postupanja po pojedinačnim i grupnim pritužbama, Zaštitnik je, u cilju sagledavanja stanja ljudskih prava i sloboda lica koja se nalaze u ZIKS-u, u izvještajnoj godini, značajnu pažnju usmjerio na zaštitu od torture, nečovječnog, ponižavajućeg postupanja, prema licima lišenim slobode. Takođe, pažnja je usmjerena i na smještajne kapacitete i uslove života i boravka pritvorenih i osuđenih lica u svim objektima ZIKS-a, kao i zdravstvenoj zaštiti lica lišenih slobode.

Tokom 2015. godine, Instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda podnijeto je 50-ak pritužbi pojedinačnih i anonimnih od strane lica lišenih slobode. Uprava Zavoda sve činjenice i

okolnosti pritužbi je pažljivo ispitala i uredno izvještavala Zaštitnika o postupanju po istima, ali i preduzimala sve neophodne zakonske mjere i radnje u otklanjanju istih, pokretala određene disciplinske postupake i dostavljala potrebna obavještenja i dokumantaciju nadležnim državnim institucijama.

SARADNJA SA NVO SEKTOROM

Uprava Zavoda i Ministarstvo pravde su i u 2015. godini, nastavili saradnju sa velikim brojem nevladinih organizacija, sa kojima su imali potpisane memorandume o saradnji i to:

- Građanska alijansa,
- Akcija za ljudska prava,
- JUVENTAS,
- Centar za antidiskriminaciju EKVISTA,
- Centar za građansko obrazovanje,
- Sigurna ženska kuća,
- Beogradski centar za ljudska prava,
- Letonski centar za ljudska prava,
- „4 Life“,
- Preporod,
- Inicijativa mladih za ljudska prava.

NVO “GRAĐANSKA ALIJANSA”

NVO Građanska Alijansa je 01.09.2015.godine, otpočela realizaciju projekata **“Unapređenje zapošljavanja romske populacije u Crnoj Gori”**, gdje se jedan dio planiranih aktivnosti projekta odnosi na lica romske nacionalnosti koja služe kaznu zatvora.

NVO “AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA I JUVENTAS”

Ministarstvo pravde i ZIKS potpisali su sporazum o saradnji na projektu **“Usmjeravanje zatvora ka zajednici”**, sa glavnim nosiocima aktivnosti u projektu – nevladinim organizacijama “Juventas” i “Akcija za ljudska prava”.

Rezultat saradnje između ovih NVO i ZIKS-a je finalni izvještaj **„Akcionog plana za unaprijeđenje položaja lica lišenih slobode i podrške nakon otpusta“**

NVO "INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA"

NVO "Inicijativa mladih za ljudska prava" sprovela je obuku zatvorskih policajaca na temu **„Izgradnju društva bez torture i nekažnjavanosti na Zapadnom Balkanu”**.

NVO "4 LIFE"

U toku 2015.godine ova nevladina organizacija sprovela je istraživanje u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija za osuđena lica, u sklopu projekta **“Jačanje kapaciteta civilnog društva i promocija javnog zdravlja i politika droga zasnovanih na poštovanju ljudskih prava u Jugoistočnoj Evropi”**. Projekat je finansijski podržala Delegacija EU, a realizuje ga šest partnerskih organizacija iz zemalja regiona – Grčka, Bosna i Hercegovina, Srbija, Albanija i Crna Gora.

NVO "JUVENTAS"

Tokom 2015.godine, NVO "Juventas" ostvario je kontakt sa 128 zatvorenika koje imaju istoriju upotrebe droga, a koje su se nalazile u ZIKS-u. Kroz 15 grupnih i 52 individualna savjetovanja ostvareno je 397 kontakata.

NVO "FILM MONTENEGRO" i NVO "ATAK"

Ove dvije nevladine organizacije realizovale su projekat **„Kulturno-umjetničko stvaralaštvo kao vid rehabilitacije”**. Rezultat projekta je premijerno izvedena predstava pod nazivom **„Život na pauzu”**, u kojoj je učestvovalo sedam zatvorenika iz KPD-a Podgorica.

NVO "RODITELJI"

NVO Roditelji u mjesecu avgustu 2015.godine otpočeli su sa realizacijom projekta **„Snažna porodica-oslonac za budućnost”**. U sklopu projekta kreirali su Informator za roditelje koji se nalaze u KPD-u Podgorica na izvršenju kazne zatvora.

NVO "NIT"

Udruženje starih zanata i vještina „Nit” iz Podgorice, tokom 2015.godine, uspješno je realizovalo projekat **„Radionice starih zanata u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija Spuž”**,

a u okviru većeg projekta „**Usmjeravanje zatvora ka zajednici – sprečavanje zlostavljanja u zatvorima kroz reformu sistema rehabilitacije i resocijalizacije**“.

NVO “CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA”

U priodu od juna do decembra 2015. godine, NVO Centar za ženska prava realizovao je projekat „**Radionice unaprijeđenja procesa resocijalizacije osoba ženskog pola koje su na izvršenju zatvorske kazne u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija**“.

SARADNJA SA DKP U CRNOJ GORI

ZIKS-a ima veoma korektnu saradnju sa diplomatskim i konzularnim predstavništvima država čiji se građani nalaze u pritvoru ili izdržavanju kazne zatvora i to sa: SAD, Rumunije, Italije, Bosne i Hercegovine, Švajcarske, Srbije, Austrije, Slovačke, Češke, Južne Afrike, Makedonije, Kosova, Hrvatske, Rusije, Grčke i Njemačke.

SARADNJA SA CRKVAMA I VJERSKIM ZAJEDNICAMA

Kao i u proteklom periodu, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija imao je veoma dobru saradnju sa svim crkvama i vjerskim zajednicama u Crnoj Gori. Njima je bilo omogućeno da jednom nedjeljno, a po potrebi i više puta, dolaze u Zavod kako bi vršili vjerske obrede.

Svim licima koja se nalaze u ZIKS-u, u pritvoru ili na izvršenju kazne zatvora bilo je omogućena adekvatna vjerska literatura, koja je od strane crkava i vjerskih zajednica donirana Zavodu.

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

Poljoprivredna proizvodnja je u sklopu Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija organizovana iz oblasti živinarstva, govedarstva i svinjogojstva. Na ovim poslovima su radno angažovana zatvorena lica, a dobijeni proizvodi se koriste kako za sopstvene potrebe tako i za dalju prodaju građanstvu. Tokom 2015. godine, proizvedeno je ukupno: 491.957 komada jaja i 11.089 kg kokošijeg mesa, 3.701 kg svinjskog mesa i 1.658 kg slanine i 3.395 kg goveđeg mesa.

DONACIJE

Određene organizacije i pojedinci su prepoznali značaj unapređenja zatvorskog sistema u Crnoj Gori i tom prilikom su donirali određena sredstva u vidu materijalno tehničkih sredstava potrebnih za opremanje zatvora u Podgorici i Bijelom Polju.

Tokom 2015.godine, sa blizu 600 knjiga različitih žanrova je dodatno su donirane u zatvorske biblioteke organizacionih jedinica Zavoda. Najveći dio ovih knjiga bila je donacija sledećih organizacija i pojedinca:

- P.M. i Đ.V. iz Tivta – 228 knjiga;
- Islamska zajednica u Crnoj Gori - 105 knjiga,
- M.P. iz Podgorice - 150 knjiga.

U cilju očuvanja zdravlja i fizičke kondicije, te sticanja pozitivnih navika osuđenih lica, kompanija D.O.O Monteput, donirala je ZIKS-u određenu sportsku opremu.

NVO "Građanska Alijansa" donirala je kompjuter i tehničku opreme Zavodu, a koja je namijenjena zatvorenicima u cilju njihovog opismenjavanja, obuke i tretmana.

UPRAVA ZA ANTIKORUPCIJSKU INICIJATIVU

Organ u sastavu

U okviru monitoringa sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala kroz praćenje sprovođenja Akcionog plana 2013-2014, od strane Nacionalne komisija, UAI je kao Sekretarijat NK obavljala stručne zadatke prikupljanja, obrade i pripreme izvještaja nadležnih organa i njihovo integrisanje u šestomjesečne izvještaje.

U februaru 2015. godine Sekretarijat NK je sačinio **Nacrt IX izvještaja** o realizaciji mjera iz AP, na osnovu 64 pojedinačnih izvještaja obveznika, koji je obuhvatio aktivnosti preduzete na realizaciji mjera i strateških ciljeva tokom druge polovine 2014. Nacrt IX izvještaja u cjelosti je usvojen na sjednici NK i sjednici Vlade CG u aprilu 2015.g. Istovremeno su usvojeni i VII i VIII izvještaj o realizaciji mjera iz AP, za periode jul-decembar 2013. g. i januar-jun 2014. godine, koje je nacрте Sekretarijat NK uradio u prethodnoj godini. UAI je obezbijedila prevod VII, VIII i IX Izvještaja na engleski jezik.

Usvajanjem IX Izvještaja zaokružen je period važenja Strategije i AP za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Kako je jedan dio mjera iz AP, shodno nalazima IX izvještaja, ostao nerealizovan ili djelimično realizovan, Vlada CG je Zaključkom od 30. aprila obavezala nadležne organe da do kraja 2015. godine realizuju navedene mjere i da po ustaljenoj proceduri informacije o tome dostave UAI.

U skladu sa tim, UAI je u decembru izradila **Izvještaj o stepenu realizacije nerealizovanih i djelimično realizovanih mjera i aktivnosti iz Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2010-2014)**, koji je Vlada CG usvojila u januaru 2016. godine. Kada je u pitanja statistika svih 230 mjera iz AP, ukupan broj realizovanih mjera je 170, djelimično realizovanih mjera ima 50, a 10 mjera nije realizovano.

UAI je tokom 2015, primila ukupno 46 prijava, koje je proslijedila drugim nadležnim organima na dalje postupanje. Najviše prijava odnosilo je na oblast državne uprave (14), pravosuđe i privatni sektor. Prijavama su obuhvaćene i oblasti prometa nekretnina, lokalne samouprave i zdravstva.

U saradnji sa TAIEX expertima UAI je pripremila nacрте pet podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o lobiranju i to: Pravilnik o legitimaciji lobiste, Pravilnik o obrascu i načinu vođenja registra lobista, Pravilnik o obrascu i sadržaju izvještaja lobista, Pravilnik o obrascu i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja i Pravilnik o polaganju ispita za poslove lobiranja. Takođe, pripremila je i nacрте sedam podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o sprječavanju korupcije i to: Pravilnik o načinu vođenja evidencije o kršenju zakona, Pravilnik o načinu vođenja registra prijava zviždača i zahtjeva za zaštitu zviždača, Pravilnik o službenoj legitimaciji, Pravilnik o sponzorstvima i donacijama, Pravilnik o bližem načinu postupanju po prijavi zviždača, Pravilnik o načinu raspolaganja poklonima javnih funkcionera i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra prihoda i imovine.

Kada je u pitanju integritet, prema evidenciji UAI, 78 institucija je usvojilo planove integriteta, u odnosu na 102 institucije a u 92 su imenovani menadžeri integriteta. UAI je izradila „Analizu kvaliteta i sprovođenja usvojenih planova integriteta“ sa preporukama.

Službenici UAI su pružali stručnu podršku menadžerima integriteta i članovima radnih grupa za izradu planova integriteta u svim državnim organima i drugim zainteresovanim o načinu izrade planova. U cilju kvalitetnijeg sprovođenja navedene obaveze, UAI je, u sklopu Programa stručnog usavršavanja za 2015/2016 Uprave za kadrove sprovodila predavanja i obuke na temu izrade, usvajanja i sprovođenja plana integriteta.

UAI je realizovala dvije antikorupcijske kampanje: „Ni centa za mito“ i kampanju tokom trajanja konkursa za upis u studentske i učeničke domove.

a) UAI je kampanju pod nazivom „Ni centa za mito“ pokrenula 24. oktobra 2012. godine. Kampanja je proistekla i finansirana iz IPA 2010 Twinning projekta „Podrška implementaciji antikorupcijske Strategije i Akcionog plana“.

U okviru kampanje su distribuirani poster i flajeri sa osnovnim informacijama o korupciji i brojevima nadležnih organa na koje se korupcija može prijaviti. Distribuirano je ukupno 52.100 flajera i 100 postera, kao i drugi materijal. U nekoliko opština postavljeno je 35 bilborda, a TV spot je emitovan u više navrata na pet televizija sa nacionalnom pokrivenošću. Objavljen je i distribuiran bilten „Antikorupcija“ na crnogorskom i engleskom jeziku.

UAI je i u 2015/2016. akademskoj školskoj godini nastavila antikorupcijsku kampanju u učeničkim i studentskim domovima u cilju sprječavanja eventualnih koruptivnih radnji tokom prijema u domove (avgust i septembar) kroz distribuciju flajera i postera sa osnovnim informacijama o korupciji, načinima prijave, kao i brojevima telefona svih nadležnih organa kojima se mogu prijaviti sumnje u postojanje koruptivnih radnji.

UAI je u decembru realizovala i objavila ispitivanje javnog mnjenja „Upoznatost sa radom UAI i stavovi javnosti o pitanju korupcije“.

U cilju stvaranja uslova za početak rada Agencije za sprječavanje korupcije, UAI je pripremila nacрте podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Akti su urađeni uz podršku eksperata angažovanih putem TAIX predpristupne podrške.

U junu 2015 godine je, na 68. plenarnom zasijedanju GRECO-a usvojen Izvještaj o IV evaluaciji GRECO-a za Crnu Goru, koja se odnosi na „Suzbijanje korupcije u odnosu na članove parlamenta, sudije i državne tužioce“. Tom prilikom je Crnoj Gori upućeno 11 preporuka, dok je rok za izvještavanje o sprovedenim aktivnostima 31. decembar 2016.